ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER,** American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 53. ԻՄԱՆՊՈԼ, ՅՈՒՆՎԱՐ 8, 1910. Ն՝ 2

ՕՍՄԱՆԼՐ ՓԱՐԼԱՄԷՆԹՈՍԸՆԸՆ ՄԷՏԻԼ Ի ՄԻՋԷՑՑԷՆԻ

اوەدپار هفتەلق غزتە — درسعادتده بابل هاوسده — مدير مسئول ـ صمويل ق. هاروتيونيان

ԱՒԵՏԱԲԵՐ
ԵՐԿՇԱԲԹԵ
ՎԵՐ ԵՐՄ. ՀՈՒԹԱՒԱԾՈՒ ԻԼԻ ԹԻՒՐՔԱԼԵ
ՀԱՅԾԱԼԸՂԻ ՂԱԶԷԹԱ
Միւ՚էլլիՃիէր Հ. Մ. Ալէն
Հ. Ս. Պարնըմ
Ճ. Գ. Գրիգորեան
Մ. Միճասեան
Պ՚այպլ Հաուս,
Տէր ի Ա՚ատեթ. Թիւրքիա

ԳԻՐՔ՚ՆԵ
Սէնէլիկի 40 Ղրչ.
Ճէրիդա իչի 2 Տօլ.
ԻնկիլԷրրա ,, 8 Շիլին
Մէմ. սահիբ ,, 10 Ֆրնգ.
Էլաէն նուսխէսի 40 փր.
Ի՚լան-ի գըյմէթլէրի միւ՚թեահի

THE AVEDAPER
A WEEKLY PAPER
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH.
EDITORS H. M. ALLEN
H. S BARNUM
H. K. KRIKORIAN
M. MINASSIAN
American Bible House
Cons/ple, Turkey

TERMS
An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10
Single Copy 40 Parat
Advertising rates on application

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑ
1910
21 բէ-մլէրի հավէ

Մուֆասալը $3\frac{1}{2}$ *դուրուշ, մուխթասարը* 60 *վարա տըր։ Հասըլաթը Շարգ էյալաթխանէսինէ թահսիս օլունմըշ տըր։ Պու բուգնամէ* 352 *սահիֆէսին 'իպարէթ օլուպ, հէր ճինսէն վէ սինիֆէն վէ սընֆտան օլանլարա վէ հէր հալ ու քէյֆիյէթէ մունասիպ վէ միւֆիտ տիր։ Բուղնամէյէ միւթէ'ալլըղ մա'լիւմաթտան մա'տա այրըճա գրամլարը հավի տիր, վէ* 1. *'Իլմի ախլագա*, 2. *Ֆանիլեալարա*, 3. *Սիւ՚ալնամէյէ*, 4. *Սրհէլթէ*, 5. *Գաապնլարա տա՚իր մէսէլէլէրէ*, 6. *Հէքիմլիյէ*, 7. *Զրա՚աթա*, 8. *Թարիխէ*, 9. *Ֆիզիկէ*, 10. *Սէնա-եի՚է*, 11. *Քիմիագէթէ*, 12. *Թէրճէմէ ի ահվալա*, 13. *Միւթէֆէրրիաթա*, 14. *Լէթա՚իֆէ տա՚իր մա-լիւմաթ պուլունըղը կիպի. միւքեաֆաթը* 6 *մէա՚ղէլէր վէ ի՚լանլար տախի մէվճուա տըր։ Անճաղ պիղիմ նիզամը ապունէլէրիմիզ քեաֆի օլաճաղ մըղտարտա թահ՚սիլ էտիլմիչ օլտըղընտան, թիւքէնմէզտէն միւթէրիլէրին սաթըն ալմաղա միւսաար՚ատ էյլէմէլէրի թալէպ օլունուր։* 9—10

ԹԻԻՃԱՌԻՑԷ

Լիրա 100 *ղրչ.տան*

1909 Դեկ. 19	1910 Յնվ. 1
Պօ-ղրայ օգդա	վրյ.
Անատօլու սէրթ	$52\frac{1}{2}$–53
» բ.	51–$51\frac{1}{2}$
Ռում էլի	ղրչ.
Դըրմա պիրլինճի	94–$97\frac{1}{3}$
Վարնա	92–94
Մարսիլիա	88–96
Սրճա օգդա	վր.
Անատօլու Ալա	–
« Ա.	–
Թունա քիլէ	$16\frac{1}{4}$–$16\frac{1}{2}$
Ֆասուլիա 100	օգդա
Սէլանիք	230–235
Թրապզօն	190–195
Նեխուա օգդա	վր.
Պալըքէսիր	65
Պիղա	77–78
Սուրիա	65–66
Սասամ օգդա	վր.
Մէրսին	112

Շեհէր դահթար	ղրչ.
Թրիէսթէ	108
Րուս	–
Գահվէ 100 օք.	6–$7\frac{1}{5}$ լր.
Փէրնճ էլուվալը	ղրչ.
Մըսըր	88–93
Րանկօն	108
Ճաւհօն	140–155
Ռիզօն ֆր.	$48\frac{1}{2}$
Կաշ էլիֆթ թէնէք. ղ.	
Րուս. փիասդամըղէլէն	28
Թէֆթիխ օգդա	ղրչ.
Էնգլիզ, եօղ.	$17\frac{1}{2}$–18
Նէ-ե օգդա	ղրչ.
Անատօ. գըրմա	$7\frac{1}{4}$–$7\frac{1}{2}$
Փամֆ. Հալէպ օք.	$8\frac{1}{4}$
Սատանա	8–$8\frac{1}{4}$
Ամֆիճ օգդա	ղրչ.
Գարահիսար	
Մալաթիա	

ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՐՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 53. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒՆՎԱՐ 8, 1910. Ն: 2

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՊԷՅՐՈՒԹ ԳՕԼԷՁԻՆՏԷ ՏԻՆԻ ԹԱ'ԼԻՄ
(Ց. Գ. Գ.)

Պէյրութ գօլէճին բէ"իսի Տօգ. Պլիս, մէզքիւր գօլէճին 43ին ճէնճիւ սէնէվի բափօրթընը վերաիյի սըբատա, կէչէն սէնէնին իլք այլարընտա թալէպէ արաըընտա վուդու' պուլմուչ օլան պիր վազ'այա խուսուսի պիր սուրէթէտ նազար ը տիգաթ տա'վէթ էյլէմիչ տիր։ Գօլէճին 876 թալէպէսինտէն 128ի Միւսլիմ, 88ի Եէհուտի, 20սի Տիւրզիւ վէ 6սը Պէհայի օլարգլարը հալտէ Գանունի է էասինին է'լանը իւզէրինէ պու զայրի Սրիսթիյան չակիրտլէր արաըընտա մէզքիէպլին տինի թէորիսաթընա տա"իր պիր գանա'աթսըզլըգ զահիր օլմուչ իսի։ Պիճճիւմէ թալէպէնին Ք. Մուգատաէս տէրսլէրինի ալմալարը վէ Կիրակի 'իպատէթ խրամէթլէրինէ կէլմէյէրի մէճպուրի օլտըղը հալտէ, Միւսլիմ չակիրտլէր պուընը հուրրիյէթէ մուվաֆըգ պիր հալ 'ատտ էթմէյէրէք մէզքիէպտէն պու նիզամըն գալտըրըլմասընը թալէպ էյլէտիլէր։ Միւսլիմ չակիրտլէրտէն 98ի պու մէ"ալտա պիր 'արըզէ իմզա էտէրէք ֆէգըլիթիյէ թագտիմ էթտիլէր, վէ նիհայէթ եէհուտի չակիրտլէր տախի օնլար իլէ իթթիֆագ էթտիլէր։ Թալէպէնին Սիւրիատա վէ Մըսըրտա օլան տօսթլարը խուսուսա Պէյրութտա թէչքիլ օլունմըչ օլան «Հուրրիյէթ ի տինիյէ ճէմ'իյէթի» անլէրին թալէպէլէրինի թատտիգ վէ անլէրի պու մէսլէքլէրինտէ թէչվիգ էթտիլէր։ Լաքին չայան ը տիգգաթ պիր վազ'ա իտի քի, թալէպէ տիկէր ճիհէթլէրտէ գօլէճին նիզամաթընա սըգը սըգըյա իթա'աթ էթմէքտէ իտիլէր։

Ֆէգըլիթի ի'թիտալը աէմլէ մէա"էլէյի թահթ ը միւթալա'այա ալըպ չակիրտլէրին հէր պիրիյլէ այրը այրը գօնուչագըտան ասնրա քէնտի էֆքեարլարընը պիր պէյաննամէ իլէ 'իլան էյլէտիլէր։ Պու պէյաննամէտէ ֆըգըլիթի գօլէճին մագսէտի թալէպէտէ էյի պիր սիրէթ, հագիգաթա մուհապպէթ, վէ էյիլիք էթմէյէ արզու ույանտըրմագտան 'իպատէթ օլուպ, պու մագսէտէ վասըլ օլմագ իչիւն իսէ տինի հայաթը թէչվիգ էթմէք էն միւ"էսսիր վասըթալարտան պիրի օլտուղունա ինանտըգլարընա, վէ գօլէճ պիր Սրիսթիյան գօլէճի օլտուղու միւնասիպէթլէ անըն թէ"սիս վէ տէվամը իչիւն օնա ի'անէ էտէնլէր օրտտա Սրիսթիյան տինինին մէզհէյէթինին հէր պիր թալէպէյէ իրա'է էտիլմէսի մէ"մուլ էտիլտիյինի, վէ չու հալտէ ֆէգըլիթի հէմ քէնտի վաղիֆէտինէ սատըգ պուլունմագ իսթէմիյի հէմ տէ պու մէսլէքտէ տինի հուրրիյէթէ մուզայիր պիր չէյ պուլունմատըղը իչիւն քէնտի նիզամլարընը թէպտիլ էթմէյէ պիր սէպէպ կէօրմէմիյինի ի'լան էյլէտի։

Պա'զը չակիրտլէր պու պէյաննամէյի կէօրիւնճէ ճանլարը սըգըլըպ, Ք. Մուգատաէս տէրսլէրինէ տա"իր նիզամաթա իթա'աթ էթմէյէճէքլէրինէ վէ իթա'աթ էթմէմիքլէրի իչիւն մէքթէպտէն թարտ էտիլսէյէր մէքթէպի թէրք էթմէյէճէքլէրինէ եէմին էյլէտիլէր։

Ֆէգըլիթի պու միւչքիլ մէվգը'տէն միւնասիպ պիր սուրէթտէ չըդապլմէք իչիւն թալէպէնին վաղիտէյն եա համիլէրինէ պիր թահրիրաթ ը 'ումումիյէ կէօնտէրէրէք, գօլէճին սէնէ ի հազըրէսի զարֆընտա պու թալէպէյի 'իպատէթ խրամէթլէրինտէն մա'զուր թութաճագլարընը, վէ իսթէնիլտիքտէ անըն ևէրինէ քէնտիլէրէ 'իմ ի տին տէրսլերի վերիլէճէյինի, վէ մէա"էլէնին Ամէրիգատաքի միւթեվելլիէր հէյ'էթինէ 'արզ էտիլէրէք անլէրին գաբարընա պէջլէյէճէքլէրինի պէյանլէ, թալէպէնին

գոլեճ նիզամլարընա իթա'աթ էթմէլերի վէ Ք. Մուզ տէրսլերինէ կէլմէլերի , վէ գոլեճի թէրք էթմէք իսթէյէնլերին տէ թէրք էթմէյէ մէ'զուն օլտուղլարը խասլէր վէրիլսի ։ Պունտան իւզերինէ պա'զըլար գոլեճի թէրք էթմիլէր , պա'զըլարը տա քէնտի իչլերինէ տէվամ էթմիլէր ։

Պու միւնասէպէթլէ Տօք. Պլիս պա'զը նօգթալարա նազար ը տիգգաթ ճէլպ էտիյօր ։ Միւամէլէյի զաման էտիյօր քի պու հարէքէթին պիր սէպէպի Ուրիթիյան օլմայան թալէպէնին գոլեճտէքի տինի թէ'սիրաթ սայէսինտէ քէնտի տինլերինտէն ազուրլար տէյիւ պա'զըլարըն գօրգմասը տըր ։ Տիկէր թարաֆտան չու տա սոնի տիր քի Պէյրութ գոլեճի էսասէն Ամէրիգա հիւքիմէթինին հիմայէսի թահթընտա քիւչատ էտիլմիչ , վէ մու'ահէտէլերէ մուհաֆազա էտիլմիչ օլտուղու հալտէ անըն ֆէգըլթի վէ միւթէվէլլիւէր հէյ'էթինին նուֆուզ ու իտարէսինէ գարչը վուգու' պուլան պու հիւքում պիթթապի' գոլեճին հայաթ ը տէրուննէսինճէ փէք մուզիրր օլաճադ իտի։ Պու սէպէպտէն պու հարէքէթէ ֆէգըլթինին մուդավէմէթ էթմէսի զարուրի վէ էլզէմ իտի ։ Նիհայէթ իւլ էմր միւամիլէյ տինի թէտարիւաթըն մէճպուրի օլմասընտա տիգգաթ էտիլմէք կէրէք օլան պա'զը խուսուսլարա նազար ը տիգգաթ տա'վէթ էտէրէք կէօսթէրիյօր քի պու ուսուլ, հա'նի մէճպուրի տինի թա'լիմ քէնտինի պիր մագսէտ օլմայըպ , անճագ վասըթա տըր ։ Հալա թէրպիյէ օլունմամըշ թէճրիպէսիզ թալէպէյէ ճիւմլէսինին պիր 'ուզվի պէտէն թէչքիլ էթտիքլէրինի կէօսթէրիպ օնլարը էյի 'ատէթլէրէ սէվգ էթմէք լազըմ տըր ։ Լաքին պու մէսէլէքին ֆա'իտէլի օլմասը իչհին տէրսլերին քէմալ ը հիւրմէթ վէ թագվա իլէ վէրիլմէսի , խըամէթլերին հէնի պիր հայաթ իլէ իհտա օլունմասը , մու'ալիմլերին քէնտի վազիֆէլերինին էհէմմիյէթինէ միւթէվաի' օլմալարը վէ իչլերին մէխանիքի պիր սուրէթտէ ատիլ , անճագ բուհանի վէ չաիսի թէ'սիրլէ սէվգ վէ իտարէ էտիլմէլերի լազըմ տըր ։

Պիզէ կէօրինիւը քի Տօք. Պլիսին պու միւթալա'ալարընտան պիզիմ մէքտէպիպ ի 'ալիյէ մու'ալիմլերիմիզ պա'զը մուֆիտ տէրսլեր էօյրէնէ պիլիրլեր , էզճիւմլէ ։

1. Պիզիմ ճիւմլէ մէքթէպլէրիմիզտէ մու'ալիմլերին վէ հէյ'էթ ի իտարէնին հիւքիմէթ վէ նուֆուզու տա'իմա մուհաֆազա էտիլմէլի տիր ։ Ինկիլթէրրա վէ Ամանիա մէքթէպլերինին չակիրտլերտէն թալէպ էթտիյի էն մուհիմմ վազիֆէլերտէն պիրի իթա'աթ տըր։ Մէչրութիյէթիմիզին միւսթագպէլի խայլի պիր տէրէճէյտէ մէքթէպտէ թալէպէնին նիզամ ու ինթիզամա , վէ մու'ալիմին նուֆուզունա րի'այէթ էթմէյի էօյրէնիպ էօյրէնմէմէսինէ մէնուէթ տըր ։ Շակիրտլեր արասընտա կէօրիւլէն իթա'աթսըզլըգ վէ 'իսեան մէյլինէ ասլա հիւք վէրիլմէմէլի տիր ։

2. Մէքթէպլերտէ տինի թա'լիմ խուսուսի պիր սուրէթտէ թահթ ը միւթալա'այա ալընարագ էն մա'գուլ վէ միւ'էսսիր չէքլէ գօնուլմալը տըր ։ Վաղա'ա էկէր տին թալէպէնին 'ագլընը քէօրէյտէճէք վէ իրատէթինի գըրաճագ սուրէթտէ թա'լիմ էտիլէճէք իսէ , էկէր օ պիր սուրի վէ մէխանիքի պիր թա'լիմ օլաճագ իսէ, պու նէվ' թա'լիմտէն հագսայը գուրթարմագ լազըմ կէլիր։ Լաքին էկէր օ պիր հայաթ ը մա'նէվիյէ օլուպ սիրէթի թէհդիգ էտէն , հագիգաթ 'աղլընը իչ'ալ էտէն , կէնճլերի տահա զիյատէ 'այի մագսէտ վէ իտէ'ալլարա սէվգ էտէն պիր գուվվէթ օլաճագ իսէ , անը թէչվիգ էթմէմիշ վաճիպ տիր։

Ֆրանսատա օլտուղու կիպի պիզիմ արասընտա տա տինի մէքթէպլերտէն վէ հէր կէօնէ թա'լիմ ու թէրպիյէ տա'իրլէրինտէն թէզա'իա էթմէյէ պիր մէյվար իքէն , պիզիմ իչիւն էն մա'գուլ թարիգ պու խուսուսատա Ֆրանսատըն էօրնէյինէ իմթիսալ էթմէքտէն իսէ Ինկիլթէրրա վէ Ամէրիգա մէքթէպլերինին մէսէլէյինի թա'միգ էտէրէք օնլարըն իպթիգա էթմէքլիյիք տիր ։

ՄԷՄԱԼԻՓ Ի ԷՃՆԷՊԻՅԷՏԷ 1909 ՍԷՆԷՍԻՆԻՆ ՄԷՇՀՈՒՐ ՎԱԳԸ'ԱԼԷՐԻ

(Հ. Մ. Ա.Լէ)

2.

Ա. ՄԷՐԻԳԱ գանուն ը էտաթի անճագ 4 միւնասէպէթլէ թա'տիլ էտիլմիչ տիր։ Շու կէչէն 100 սէնէ զարֆընտա անտէ թագրիպէն 2,000 թա'տիլաթ իճրասը թէքլիֆ էտիլմիչ իսէ տէ, պու թա'տիլաթտան անճագ 15ի գապուլ էտիլմիչ տիր։ 1909 սէնէսի զարֆընտա գօնկրէսին գապուլ էթմիչ օլտըզը պիր թա'տիլ պէրվէճճ ի աթի տէրճ օլունուր։ «Գօնկրէս էյալէթլերի նուֆուսը էհալիլէրի նիսպէթինտէ թագսիմ պիրլէ հիսսէլէր թախսիս էթմէքտէսիզին վէրկիլէը թարհ ու թահսիլինէ սէլահիյէթտար օլաճագ տըր։»

Ճուլիս այընտա պաշ վէքիլ Փրէնս Պիլօնըն մէ'մուրիյէթինտէն չէքիլմէսի սէպէպիյլէ 'ումումըն նազար ը տիգգաթը Ալմանիայա ճէլպ էտիլմիչ տիր։ Միւշարիլէյհ Բայխթակատ քէնտի 'ալէյհինտէ վէրիլէն բէ'յ սէպէպիյլէ իսթի'ֆա էթմիչ վէ անա պունտան էվվել հիչ պիր պաշ վէքիլէ կէօսթէրիլմէմիչ օլան միւսա'ատէ կէօսթէրիլմիչ, հա'նի միւ-

չարիւէյհ քէնտի խալէֆինի ինթիխապ էթմէք իմ-
թիյազնա նա՛իլ օլմուշ տըր։ Օ քէնտիսինին եվ-
րինէ Տօգ. Թէօֆալա Վօն Պէթման Հօլվէկի ինթի-
խապ վէ թա՛եին էթմիշ տիր։ Եէնի պաշ վէքիլ
հէնուզ կէնճլիք չաղընտա պուլուընմադտա օլուպ,
գուվվէթլի չախսիյէթ սահիպի պիր զաթ տըր,
վէ պիր մուհաֆազաքեար սըֆաթըյլէ միւշթէհիր
օլմուշ տըր։

Իավիչէրատա մէչհուր պիր վագը՛ա ժընէվահէքի
ապիտէ ի իսլահիյէնին թէմէլ թաչընը գոմադտա
իտի։ Իշպու ապիտէ՝ ժընէվի պիր իսլահաթ գալ-
՛ասը մագամընտա րէմզ ու իրա՛է էթմէք պապընը-
տա պէյն էլ միլել պիր սա՛յ ու հարէքէթին էսէրի
տիր։ Ապիտէնին տիվարլարը իւզէրինէ իրի հարֆ-
լարլէ «Փօրն Թէնէպրա Լէ-Բօ» (կէօլկէլէրտէն սօն-
րա զէյա) քէլիմէլէրի գայտ օլունաճագլար տըր։
Տիվարլարըն գարշըսընտա միւալիհլեր իլէ անլէրին
համիլերինին հէյքէլլէրի րէգզ օլունաճագ տըր։
Իշպու չէնիքտէ 200ի միւթէճավիզ տար իւլ ֆիւ-
նունար թաթաֆընտան մուրախխասլար հազըր
պուլունմըշլար վէ Իավիչէրա րէ՛իս ի հիւքիւմէթի
Մ. Տուչէ տաիսի իչլերինտէ օլարագ, խաթիրլէր
արասընտա Գաթօլիք մէզհէպինտէն օլան զէվաթ
տաիսի պուլունմադտա իտի։ Իշթէ պու վէճհլէ Թա-
րիխէ տատա կէնիչ պիր նօգթաի նաղարտան պա-
զըլարագ Կալվինին վէ ՛ալէլիուսուս րէֆիգլերինին
մէ՛արիֆ վէ մէտէնիյէթէ իֆա էթտիքլերի իրտէ-
մաթ ը պէրկիւզիտելերինտէն տօլայը թէզգիրի նամ-
լարը իչիւն տա՛իմի նէվ՛տէն պիր էսեր ի իհթիրամ
իպրաղ էտիլմիչ տիր։

Ցուլիսին սօն հաֆթասը զարֆընտա Իսիանեա-
տա ֆէնա պիր հալ վուգու՛ պուլմուշ տըր։ Օ վա-
զը՛ատան 2 հաֆթա եվվել Ֆատատա Եէրլի գապիլէ-
լեր իլէ Իսիանեօլլար արասընտա տեվամըզ մու-
հարեպելեր վուգու՛ պուլմադտա իտի։ Օն պէչինճի
՛ասրտա Մըղրիպլերի Էվրօփատան թարտ ու թէպ-
՛իտ էյլէտիքտէն սօնրա, Իսիանիա Մըղրըպի-
լերին իլէրուտէ վուգու՛ պուլաճագ իսթիլալա-
րընն էօնիւնիւ ալմագ իւզրէ, Ֆատըն Պահր ը
Սէֆիտ թարաֆընտա տիւչէն սեվահիլինտէ պիր
գաչ նօգթալարը զապթ ու իչղալ էյլէմիչ տիր։
Պունլարատան իքի պաչլըճասը Ճիպրալթարըն
գարշընընտա տիւչէն Սէվիա, վէ Ճէզա՛իր հուտուտ
պօյու ճիվարընտա քեա՛ին Մ էլիլա միւսթահքէմ չէ-
հիրլերի տիր։ Իշթէ սօն զիքր օլունան մահալըն,
եա՛նի Մէլիլանըն տա՛իրէսի տաիսիլինտէ իտի քի
տաղլըգ հավալիսինին ճէնկեավեր վէ Թէփէտէն
Թըրնաղա գատար միւսելլան օլան տաէմլերի պիր
գաչ Իսիանեօլ ՛ամէլէ գաթլ էյլէտիլեր։ Պունտան
իւզէրինէ մուգադալէլէ պիլ միսլ մու՛ամէլաթընա
պաչլանտը իսէ տէ, գապիլէլեր հազըրլըգը պու-
լունտրպլարընտան, ազ վագթտան Իսիանիա քէն-
տիսինի մուզայագատա պուլարագ ՛ասաքիր ի րէ-
տիքէյի սիւահ ալթընա չաղըրմադա մէճպուր օլար։
Իսիանհանըն պիր վիլայէթի օլան վէ մէրքէզի
չէհրի Պարչէլօնա չէհրի պուլունան Գաթալօնիա-
տա էհալի՝ եէնի ՛ասքեր թօփլամագլըգ մու՛ամէլէ-
սինէ մուգավէմէթի էյլէտիյինտէն, հիւքիւմէթ տա-
խիլտէ վէ խարիճատ մուհարէպէ մուխաթարասը
միւվաճէհէսինտէ պուլընմադտա իտի։ Սօն մու-
խաթարա, եա՛նի տախիլի մուհարէպէ մուխաթա-
բասը Պարչէլօնանըն քեամիլէն Թահթ ը ինզըյա-
տա ալընմասըյլա պէրթարաֆ օլտու։ Գապիլէլեր
իլէ օլան մուհարէպէ տեվամ էթտի։

Ամերիգատա էն մուհիմմ հարեքէթլերտէն պիրինի
Թիւպերքիւլ նամ վէրէմ՛իլէթինէ գարշը մունթա-
զամէն ի՛լանը հարպ էտիլմէսի օլմուշ տըր։ Մ. Ամէրի-
գատա պու ՛իլէթտէն սէնէտէ 200 պին քիչի, եա՛-
նի էհալինին 80ինէն պիրինի վէճաթ էթտիյինտէն,
պիւթիւն մէմլեքէթի նէվ՛ի պէչերին իչպու միւտիմ
տիւչմէնինէ գարշը մուհարէպէ էթմէք լիւզումընը
չէտիտէն հիսս էթմէքտէ տիր։ Պունա պինա՛էն
կէրէք Թիւճճարլէ վէ կէրէք ինսանիյէթփէրվեր
պիլճիւմլէ սըրըճլար վէ ճէմ՛իյէթլեր իչպու հայաթ
վէ սա՛ատէթ իսապլինմահվ ու իղալէ էթմէք պա-
զընտա պիր զաթ՛ի վէ ՛ազմքեարանէ ճիտտ ու ճէհա-
տէ պուլունմագ իւզրէ, իթթիհատ էյլէմիչլեր տիր։
Էղճիւմլէ Մ. Ամերիգա վէ Գանատանըն միւշթէ-
րէք հաֆթա հաիրըչտըրըճըլարը քէնտիլերին 3,400
գատապա վէ չէհրլերտէքի հաֆթա թահթալարընըն
վէրէմէ գարշը իհթարաթը ի՛լան իչիւն ալթը այ
մէճճանէն գուլլանըլմասընտա գարար վէրմիչլեր
տիր։ Պու իսէ 1 միլեօն տօլարըդ պիր ի՛անէ տէ-
մէք տիր։ ՛Ամմէ ի էհալիյէ իչպու ՛իլէթէ գարշը
օղրաչմագլըզըն Թարզընը էօյրէթմէք մագսատիյլէ
մահպու՛աթտան տախի զայէթ չօգ իսթիֆատէ
օլունմըշ տըր։

Ագատ ի Շարգտա Ճափօնիանըն պիր տեվիլէթ ի
մու՛ազզամա սըֆէթիյլէ Թէֆէյհիւզ վէ Թէ-
բազդըսը պիլտա ֆատըլէ տեվամ էթմիշ տիր։ Կէչէն
եաղըն Գօրէա իլէ տիկեր պիր մու՛ահէտենամէ
՛ագտ էտէրէք, մէմլեքէթին ումուր ը ՛ասքե-
րիյէ, մալիյէ վէ ՛ատիյէսինի րէսմէն տէր՛իհտէ
էյլէմիչ տիր։ Պու մու՛ամէլէ Գօրէայը Ճափօնիայա
զամմ ու իչհադ էթմէքլիքտէ պիլՖի՛իլ սօն Թէտ-
պիր իտի։ Պու եօլտա հարեքէթ էթմէքլէ Ճափօ-
նիա մալիյէճէ ՛ազիմ մէա՛ուլիյէթլեր տէր՛իհտէ էթ-
միչ, վէ պու վէճհլէ քէօհնէլէշմիչ վէ պիւսպիւթիւն

զայր ի միւնասիպ օլան պիր իտարէյի գալտըրըպ, անըն եէրլինէ միւնասէպաթը պէյնէլմիլելին իճապաթընա մուվաֆըգ պիր ուսուլը հիւքիւմէթ կէչիրմիչ տիր։ Պու խուսուս Րուսխանըն Գօրէյա կէօսթէրէճէյի մու'ամէլէնին նէտէն 'իպարէթ օլաճաղը զանն ու թախմինի իլէ պիրլէչերէք լինսանը չու նէթիճէյէ իսալ էտիյօր քի, Գօրէանըն ճափօնիայա զամմ ու իչհագ էտիլմէսի Գօրէալըլարըն պիր գալմ մագամընատա գուրթուլուչլարընա պա'իս օլաճագ տըր։ Պու սէպէպտէն քէմալ ը էսէֆլէ զիքր էտէրիզ քի, կէչէն Հոկտեմբերտէ Փրէնս իթօ Րուսխանըն Մալիյէ նազըրը իլէ միւլագաթ էթմէք իւզրէ Մանչուրիանըն Խարպին չէհրինէ չզգօրը էանատէ միւչարիւէյնի պու խուսուսատա ալտանմըշ օլան պիր Գօրէալը գաթլ էյլէմիչ տիր։ Փրէնս Իթօ ճափօնիանըն էն մէչհուր սիյասէթչինատը օլտրգտան պաչկա, Գօրէանըն վէ անըն էհալիսինին խայր ու մէնֆա'աթը իչուն սա'իր հէր հանկի պիր զաթատան զիյատէ իչ կէօրմիւչ տիր։

Պու սէնէ էն պէօյիւք հէյէճանա պա'իս օլան վազը'ա 300 սէնէլիք մէսա'ի ի միւթէմատիյէտէն սօնրա, 'ադըպէթ Գուրթպ ը Շիմալիյէ նէթիչկմիչ օլտրղընըն խապէրի իտի։ Պու խապէրին պա'իս օլտրղը մէրագ հէր իքիսի տաիր Ամէրիգալը օլան իքի զաթըն իչպու քէչֆ էմր ի 'ազիմինի իճրա էթմիչ օլտրղլարը իտա'ասը սէպէպիյէ գաթ պէ գաթ արթմագատա իտի։ Մա'իւմ օլտրղը իւզրէ, պուն-լարտան պիրիսի Տր. Գուդ, տիկէրի իսէ Գօմանտան Փիրի իտի։ Պունըն իւզէրինէ իքի քեաչիֆլէր իլէ թարաֆտարլարը արասընատա ուզուն վէ նաիսոչ պիր միւճատէլէ զուհուր էթտի։ Մէսէլէ Գուգըն պիլֆի'իլ գուրթպա նէթիչմիչ օլուպ օլմամասը իտի։ Գուգըն գույուտաթընըն մուզթէտիր պիր հէյէթ ի 'իլմիյէ թարաֆընատան իճրա օլունան թէտգիգ ու մու'այէնէ վէ իսթիդամէթ մատտէսինատէ Գուգըն էվատֆ ու ախլագընատա մէյտանա չզգարըլան սա'իր մա'լիւմաթ՝ Գուգըն գուրթպա նէթիչմէմիչ օլտրղընը իրա'է էթմէքտէ կիպի կէօրիւնիւյօր։ Գօմանտան Փիրինին գուրթպա նէթիչմիչ օլմասը ասլա ճա'ի չիւպհէ կէօրիւմէմիչ օլուպ, միւչարիւէյնին քէնտիսինին Գուրթպ ը Շիմալի նօգթասընա նէթիչէրէք, օրատա տուրան իլք ատէմ օլտրղընը վէ 1909 սէնէսի Ապրիլ 6սընատա Մ. Ամէրիգա պայրաղընը օրատա տիքտիյինի իսպաթ իչհին փէք չօգ տէլիլ վէ պիւրհանլարը վար տըր։

Հոկտեմբեր էվասիթինտէ զաղէթալար Իսփանիա հիւքիւմէթինին էմրիյէ Պարչէլօնատա մէչհուր ֆաշիսթ Ֆրանչէսգօ Ֆէրրէրին գուլլունատա տիզիլմիչ օլտրղընը խապէր վէրտիքէլէրինատէ պիւթիւն էվրո-վա իւզէրինտէն պիր հէյէճան տալգասը կէչմիչ տիր։ Ֆէրրէր կէչէն հազրն Պարչէլօնատա զուհուրա կէլէն իսթիխպարը թահրիք էմմէք թէօհմէթի իլէ իթհամ էտիլմիչ վէ իտա'ա օլունտըղընա կէօրէ, էօնա ի մուհաքէմէտէ Ֆէրրէրին թանզիմ էթմիչ օլտրղը էվրադ ը իսթիխպարէյէ վէ պիր Իսփանեօլ ճիւմհուրիյէթի իլանընամէսի մահքէմէյէ 'արզ էտիլմիչ տիր։ Ֆէրրէր մէչհուր պիր Բատիգալ օլտրղընատան, Իսփանիա հիւքիւմէթ ի գրալիյէսի նազարընատա մուխթաթարալը պիր Անարչիսթ իտի, ֆագաթ կէօրիւնիւր քի, անըն պիր կէօնէ ճիւրմ ու ճինայէթտէ պուլունմըշ օլտրղընա տա'իր հիչ պիր մուգնի' տէլիլ էլտէ էտիլմէմիչ տիր։ Ֆէրրէր քիւսէնին պիր 'ատու ի ճանը իտի։ Անըն փէք ինճէսինէ վարըլմայարագ հիւքմ ու ի'տամ էտիլտիյի խապէրի ալընըր ալընմազ, Ֆրանսատա վէ Իթալիատա 'ազիմ գարըշգուզլար զուհուր էթտի, վէ Իսփանիա սէֆարէթխանէլէրինին հիմայէ վէ մուհաֆազալարը իչուն անլէրին էթրաֆընատա պէօյիւք 'ասքէրի միւֆրէզլէր իդամէսինէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլտու։ Ղազէթալարտա իզհար օլունան էֆքեար ը 'ումումիյէտէն Իսփանիա հիւքիւմէթինին Ֆէրրէրի ի'տամ էթմէքլէ պէօյիւք պիր խաթատա պուլունմըշ իտիյինէ հիւքմ էտիլտիյի անլաշըլմագատա իտի։ Պու իսթիխպարլար 'ագապինճէ Մավրա գապինէսի իսթի'ֆա էյլէտի։ Իտա'ա էտիլտիյինէ կէօրէ, Գրալ Ալֆօնսօ պաչ վէքիլ Մավրայը էֆքեար ը 'ումումիյէտինին հագիգի հալինի քէնտիսինէ պիլտիրէրէք, քէնտիսինէ Ֆէրրէրէ 'աֆվ իչհուն պու վէճհլէ պիր ֆուրսաթ վէրմիչ օլմամասընատան տօլայը չէտիէն թէվպիխ էյլէմիչ տիր։

Էլհէվմ ափաչիքեար տըր քի Րուսխա Զարը իլէ միւրթէճի' վիւքէլասը 1905-1906տա էհալինին զըյամը նէթիճէսինատէ իզհար էթտիքլերի մուվագդաթ թէվպէկ վէ փէչիմանիատէն նիւքիւլ էթմիչլեր տիր։ Տուման, Գանուն ը Էսասի վէ պինճէֆա Զարըն պէյանատամէլերի սանըրսըն փէք ազ էհէմմիյէթի հա'իզ տիրլեր, վէ պու կինճքի կինճուն Րուսխասը 'ամելի սուրէթտէ 1903 սէնէսի Րուսխասընըն 'այնի տիր։ Մէմլէքէթին 4 խումսը իտարէ ի 'էօֆիյէ ալթընատա պուլունմագատա օլուպ, մահպուսիյէթ, սիյրգինճն վէ մէն' ու լաղվ մու'ամելէլերի զատտար մէ"մուրլարըն ալէթլերի տիրլեր։ Իչ սէնէ զարֆընատա զընատանլար իլէ գալ'ալարտա մէվգուֆ օլան մահպուսլարըն մըգտարը 75,000տէն 178,665է չզգմըշ տըր քի, Րուսխա թարիխինտէ հիչ պիր զէմանատա մահպուսլարըն մըգտարը պու տէրէճէյէ պալիզ օլմամըշ տըր։ Հապսխանէլէրէ հատտէն աչըրը մահպուսլարըն տօլտուրըլմասը նէթիճէսի օլա-

բաղ, սարի նէվ'տէն գարա հիւմմա 'իլէթի զու-
հուբ էթմիչ վէ պիր չօգ ինթիհարլար վագը' օլ-
մուշ տըր։ 1909 սէնէսինին իլք 7 այը զարիքընտա
'ասքէրի մահքէմէլէր՝ սայքի քեաֆիէսի տէ միւքի
եախօտ սիյասի միւճրիմլէրտէն օլարագ 841 քիշիյի
ի'տամա մահքիւմ էյլէմիչ, վէ Օգոստ. 1է գատար
պունլարըն սայքի նըօգիը ի'տամ էտիլմիչ իտի։ 'Այ-
նի վագթտա հուրրիյէթ 'ատէթա պա'իս ի իսթիհ-
զա օլմուշ տըր։

Ախիրէն Ֆինլանտիա մէս'էլէսի թէքրար
մէյտանա չըգմըշ օլուպ, պու սաթըրլարը եազ-
տըղըմըզ էնտատէ Ֆինլանտիա փէք չօգ զահ-
մէթ վէ մէչագդաթլէրիւէ էլէ կէչիրմիչ օլտըղը
իմթիյազաթ ը մէչրուԹէսինի սանըրսըն քէ-
մալը սիւր'աթլէ զայպ էթմէքտաէ տիր։ Հէր
հալտէ մուհադդադ կէօրիւնիւյօր քի, Ֆինլան-
տիա պա էմր ի իմփէրաթօրի եա մէմլէքէթի խարիւ
ճինտէ իստամէթի 'ասքէրիյէ իֆասընա, եախօտ
զայէթ աղըր պիր վէրկի թէ'սիյէսինէ մէճպուր օ-
լաճագ տըր։ Պու իսէ Ֆինլանտիայա իհսան էտիւ-
միչ օլան Գանունն ը Էսասինին անքեամընա քիւլ-
լիյէն մուխալիֆ տիր։ Պու ճիւմլէ չէյլէրտէն պաշ-
դա Ֆինլանտիա Տիյէթ մէճլիսինին մէվճուտիյէթի
պիւլէ մուխաթապատա կէօրիւնմէքտէ տիր։

ՄՈԽԹԻՐԷԼԷՐ

Տու'ա հաֆիզասը.—Պու հաֆթա զարիքընտա տիւն-
եանէն հէր թարաֆընտա պուլունան պիլճիւմլէ ին-
ճիւլ քիւիսէլէր պա'զը մուհիմմ մէս'էլէլէր իչիւն
պիւլէթիֆագ տու'ալար 'արզ էյլէտիլէր։ Սէնէլէր-
տէն պէրու տէվամ էտէն պու 'ատէթ ագալի տու'ա
էտէն քիւիսէլէր իչիւն պա'իս ի պէրէքէթի օլմուշ տըր։
Նիչէ քիւիսէլէր պու տու'ա մէճլիսլէրինի սօնրա տա-
խի հաֆթալարդա տէվամ էյլէմիչլէր, վէ պու չէյ
քիւիսէնին ուչանմասընա պատի օլմուշ տըր։ Իւմիտ
էտէրիզ քի, պու սէնէ տախի քիւիսէլէրիմիզ պու
'ինայէթ չարէսինտէն իսթիֆատէ էտէրէք, ոնատան
ալտըգլարը Թէ'սիրի Թէչվիգ վէ Թէրվիճ էթմէյէ սա'յ
էտէճէք տիրլէր։ Պու տու'ա մէճլիսլէրինին մատտէ-
լէրի տէ փէք միւնասիպ օլմուշ տըր։ Մի.''մինլէր
սալթ քէնտիլէր իչիւն տիւշիւնիւլ տու'ա էթմէյէ
տէյիզ, անճագ մէլէքիւթ Ուլլահ իչիւն, պիւթիւն
տիւնեա իչիւն, պաչգա տինլէրին Թապի'լէրի իչիւն
տէ տու'ա էթմէյէ տա'վէթ էտիւմիչլէր տիր։ Ֆիլի-
սէ սալթ քէնտի իչիւն տիւշիւնիւբսէ պէօյիւմէզ։
Մէլէքիւթ Ուլլահը Թէվֆի' էտէւմէզ։ Լաքին պիր
տէֆ'ա քէնտիսի հիտայէթ ի իլահիյէյէ նա'իլ օլտըգ-
տան սօնրա կէօղիւնիւ պիչարէ տիւնեայա, կիւնա-
հըն մուխրիպ Թէ'սիրի ալթընտա միւզթարիպ օլան
տիւնեայա գալտըրտագ անլէր իչիւն տախի տու'ա
էտէր, անլէր իչիւն տէ չալըշըրսա օ զէման, վէ
եալընըզ օ զէման քիւիսէ պէօյիւճէք վէ մէլէ-
քիւթ Ուլլահ Թէրագդը էտէճէք տիր։ Պու սէնէ
սալթ սէնէնին իլք հաֆթասընտա տէյիլ, ան-
ճագ պիւթիւն սէնէ զարիքընտա հագդընտա տու'ա
էտէճէյիմիզ էն մուհիմմ մատտէլէրտէն պիրիսի
տէ չուս կէչէն սէնէ զարիքընտա օն պինլէրճէ միլ-
լէթատլարըմըզը իճլաճ էթմիչ վէ եիւզ պինլէրճէ-
սինին տէ փէրիչան վէ միւքէտտէր օլմալարընա
սէպէպ օլմուշ օլան գօնչուլարըմըզ իտիյինի ու-
նութմայալըմ։ Անլէրին Քրիստոստա միւնքէճիճ
օլան Ալլահըն մուհաֆազէսինէ կէլմէլէրի իչիւն
չիմտիյէտէք էթտիյիմիզէն օն գաթ զիյատէ իման
վէ ճիտտիյէթլէ տու'ա էթմէք կէրէք իզ։

Հէ՞եյէ՞ն Հէյէ ֆալա.— ՄէչրուԹիյէթ ի 'Օսման
նիյէնին չուս 1½ սէնէլիք հայաթընտա Սաադա'զամ-
լըգ կիպի մէս'ուլիյէթ ի 'ազիմէյի հա'իզ օլան մէ'-
մուրիյէթտէ Հիւսէյին Հիլմի փաշա անճագ 15 կիւն
ֆասլըլէ իլէ 10½ մահ պիր միւտտէթ տէվամ էյլէ-
միչ տիր։ Պու միւտտէթէ տա'իր պա'զը վագը'ալար
չայան ը տիգդաթ տըր։ «Մարտ 31» վագը'ասը վէ
Սուլթան իղթիչաչը պու միւտտէթ զարիքընտա վու-
գու' պուլմուշ տըրլար։ Պունլար պիր անտէ գու-
հուբ էտէն վագը'ալար օլմատըգը իչիւն, պա'զըլար
Հիլմի փաշանըն պու վագը'ալարտա խուսուսա Սու-
լթան հաթիսէսինէ փարմադը պուլունտըգընը գէն
էտիյօրլար։ պաչգալար իսէ անլէրտէն քէնտիլէրին
խապէրի օլմատըգընը վէ անլէրին քէնտի իչիւն
տէ մէ'մուրլիւն զայրի վագը'ալար իտիյինի իտտի'ա
էտիյօրլար։ Պունլարըն հէր հանկիսը սահիհ
օլսա միւչարիւէյհ իչիւն միւսա'իտ պիր չէյ տէյիլ
տիր։ Զիրա պիրինտէ գապահաթլը օլուբ, օ պի-
րինտէ վաղիֆէսինճէ իճմալ պուլունմըշ օլուբ։
Հիւսէյին Հիլմի փաշանըն էրմէնի միւլէթինէ գար-
չը Թաչըտըգը հիսսիյաթա նազարէն տէ իքի ֆարգ-
լը էֆքեար ճարի տիր։ պա'զըլար չուս սօն միւ''էլիմ
Սուլթան հաթիսէսինէ մաղտուր էհալիյէ լազըմ օ-
լան տէրէճէյէ իչթիրաք կէօսթէրմէտի վէ գաթ'ի
մու'ամէլէ էթմէտի՝ տէյիւ անը իսթիհամ էտիյօրլար։
պաչգալար իսէ միւչարիւէյհին էրմէնիլէրէ հիւսն ի
Թէվֆիճիհիւ պուլունտըգընը իտտի'ա էտիպ, պունա
տէյիլ մագամընտա էրմէնիլէրին հատիսէ ի մէգ-
քիւրէտէն տօլայը բէսմէն Թէպրիյէ էտիլմէսինի վէ
չուս սօն կիւնլէրտէ իղթիչաչըն պա'զը սէրքէրտէ-
լէրինին 'ալէնէն սալպ էտիլմէսինի իրա'է էտիյօրլար։
Պիզ տա''իհա տատմէլէր հագդընտա էյի չէյլէր տիւ-
չիւմէք Թարաֆընա հանըլագ էյի էտէրիզ։ Վա-
գա'ա Հիւսէյին Հիլմի փաշա էսքի բէժիմտէ Մա-

բաղ, սարի նէվ'տէն գարա հիւմմա 'իլէթի զու-
հուբ էթմիչ վէ պիր չօգ ինթիհարլար վագը' օլ-
մուշ տըր։ 1909 սէնէսինին իլք 7 այը զարիքընտա
'ասքէրի մահքէմէլէր՝ սայքի քեաֆիէսի տէ միւքի
եախօտ սիյասի միւճրիմլէրտէն օլարագ 841 քիշիյի
ի'տամա մահքիւմ էյլէմիչ, վէ Օգոստ. 1է գատար
պունլարըն սայքի նըօգիը ի'տամ էտիլմիչ իտի։ 'Այ-
նի վագթտա հուրրիյէթ 'ատէթա պա'իս ի իսթիհ-
զա օլմուշ տըր։

Ախիրէն Ֆինլանտիա մէս'էլէսի թէքրար
մէյտանա չըգմըշ օլուպ, պու սաթըրլարը եազ-
տըղըմըզ էնտատէ Ֆինլանտիա փէք չօգ զահ-
մէթ վէ մէչագդաթլէրիւէ էլէ կէչիրմիչ օլտըղը
իմթիյազաթ ը մէչրուԹէսինի սանըրսըն քէ-
մալը սիւր'աթլէ զայպ էթմէքտաէ տիր։ Հէր
հալտէ մուհադդադ կէօրիւնիւյօր քի, Ֆինլան-
տիա պա էմր ի իմփէրաթօրի եա մէմլէքէթի խարիւ
ճինտէ իստամէթի 'ասքէրիյէ իֆասընա, եախօտ
զայէթ աղըր պիր վէրկի թէ'սիյէսինէ մէճպուր օ-
լաճագ տըր։ Պու իսէ Ֆինլանտիայա իհսան էտիւ-
միչ օլան Գանունն ը Էսասինին անքեամընա քիւլ-
լիյէն մուխալիֆ տիր։ Պու ճիւմլէ չէյլէրտէն պաշ-
դա Ֆինլանտիա Տիյէթ մէճլիսինին մէվճուտիյէթի
պիւլէ մուխաթապատա կէօրիւնմէքտաէ տիր։

ՄՈԽԹԻՐԷԼԷՐ

Տու'ա հաֆիզասը.—Պու հաֆթա զարիքընտա տիւն-
եանէն հէր թարաֆընտա պուլունան պիլճիւմլէ ին-
ճիւլ քիւիսէլէր պա'զը մուհիմմ մէս'էլէլէր իչիւն
պիւլէթիֆագ տու'ալար 'արզ էյլէտիլէր։ Սէնէլէր-
տէն պէրու տէվամ էտէն պու 'ատէթ ագալի տու'ա
էտէն քիւիսէլէր իչիւն պա'իս ի պէրէքէթի օլմուշ տըր։
Նիչէ քիւիսէլէր պու տու'ա մէճլիսլէրինի սօնրա տա-
խի հաֆթալարդա տէվամ էյլէմիչլէր, վէ պու չէյ
քիւիսէնին ուչանմասընա պատի օլմուշ տըր։ Իւմիտ
էտէրիզ քի, պու սէնէ տախի քիւիսէլէրիմիզ պու
'ինայէթ չարէսինտէն իսթիֆատէ էտէրէք, ոնատան
ալտըգլարը Թէ'սիրի Թէչվիգ վէ Թէրվիճ էթմէյէ սա'յ
էտէճէք տիրլէր։ Պու տու'ա մէճլիսլէրինին մատտէ-
լէրի տէ փէք միւնասիպ օլմուշ տըր։ Մի.''մինլէր
սալթ քէնտիլէր իչիւն տիւշիւնիւլ տու'ա էթմէյէ
տէյիզ, անճագ մէլէքիւթ Ուլլահ իչիւն, պիւթիւն
տիւնեա իչիւն, պաչգա տինլէրին Թապի'լէրի իչիւն
տէ տու'ա էթմէյէ տա'վէթ էտիւմիչլէր տիր։ Ֆիլի-
սէ սալթ քէնտի իչիւն տիւշիւնիւբսէ պէօյիւմէզ։
Մէլէքիւթ Ուլլահը Թէվֆի' էտէւմէզ։ Լաքին պիր
տէֆ'ա քէնտիսի հիտայէթ ի իլահիյէյէ նա'իլ օլտըգ-
տան սօնրա կէօղիւնիւ պիչարէ տիւնեայա, կիւնա-
հըն մուխրիպ Թէ'սիրի ալթընտա միւզթարիպ օլան
տիւնեայա գալտըրտագ անլէր իչիւն տախի տու'ա
էտէր, անլէր իչիւն տէ չալըշըրսա օ զէման, վէ
եալընըզ օ զէման քիւիսէ պէօյիւճէք վէ մէլէ-
քիւթ Ուլլահ Թէրագդը էտէճէք տիր։ Պու սէնէ
սալթ սէնէնին իլք հաֆթասընտա տէյիլ, ան-
ճագ պիւթիւն սէնէ զարիքընտա հագդընտա տու'ա
էտէճէյիմիզ էն մուհիմմ մատտէլէրտէն պիրիսի
տէ չուս կէչէն սէնէ զարիքընտա օն պինլէրճէ միլ-
լէթատլարըմըզը իճլաճ էթմիչ վէ եիւզ պինլէրճէ-
սինին տէ փէրիչան վէ միւքէտտէր օլմալարընա
սէպէպ օլմուշ օլան գօնչուլարըմըզ իտիյինի ու-
նութմայալըմ։ Անլէրին Քրիստոստա միւնքէճիճ
օլան Ալլահըն մուհաֆազէսինէ կէլմէլէրի իչիւն
չիմտիյէտէք էթտիյիմիզէն օն գաթ զիյատէ իման
վէ ճիտտիյէթլէ տու'ա էթմէք կէրէք իզ։

Հէ՞եյէ՞ն Հէյէ ֆալա.— ՄէչրուԹիյէթ ի 'Օսման
նիյէնին չուս 1½ սէնէլիք հայաթընտա Սաադա'զամ-
լըգ կիպի մէս'ուլիյէթ ի 'ազիմէյի հա'իզ օլան մէ'-
մուրիյէթտէ Հիւսէյին Հիլմի փաշա անճագ 15 կիւն
ֆասլըլէ իլէ 10½ մահ պիր միւտտէթ տէվամ էյլէ-
միչ տիր։ Պու միւտտէթէ տա'իր պա'զը վագը'ալար
չայան ը տիգդաթ տըր։ «Մարտ 31» վագը'ասը վէ
Սուլթան իղթիչաչը պու միւտտէթ զարիքընտա վու-
գու' պուլմուշ տըրլար։ Պունլար պիր անտէ գու-
հուբ էտէն վագը'ալար օլմատըգը իչիւն, պա'զըլար
Հիլմի փաշանըն պու վագը'ալարտա խուսուսա Սու-
լթան հաթիսէսինէ փարմադը պուլունտըգընը գէն
էտիյօրլար։ պաչգալար իսէ անլէրտէն քէնտիլէրին
խապէրի օլմատըգընը վէ անլէրին քէնտի իչիւն
տէ մէ'մուրլիւն զայրի վագը'ալար իտիյինի իտտի'ա
էտիյօրլար։ Պունլարըն հէր հանկիսը սահիհ
օլսա միւչարիւէյհ իչիւն միւսա'իտ պիր չէյ տէյիլ
տիր։ Զիրա պիրինտէ գապահաթլը օլուբ, օ պի-
րինտէ վաղիֆէսինճէ իճմալ պուլունմըշ օլուբ։
Հիւսէյին Հիլմի փաշանըն էրմէնի միւլէթինէ գար-
չը Թաչըտըգը հիսսիյաթա նազարէն տէ իքի ֆարգ-
լը էֆքեար ճարի տիր։ պա'զըլար չուս սօն միւ''էլիմ
Սուլթան հաթիսէսինէ մաղտուր էհալիյէ լազըմ օ-
լան տէրէճէյէ իչթիրաք կէօսթէրմէտի վէ գաթ'ի
մու'ամէլէ էթմէտի՝ տէյիւ անը իսթիհամ էտիյօրլար։
պաչգալար իսէ միւչարիւէյհին էրմէնիլէրէ հիւսն ի
Թէվֆիճիհիւ պուլունտըգընը իտտի'ա էտիպ, պունա
տէյիլ մագամընտա էրմէնիլէրին հատիսէ ի մէգ-
քիւրէտէն տօլայը բէսմէն Թէպրիյէ էտիլմէսինի վէ
չուս սօն կիւնլէրտէ իղթիչաչըն պա'զը սէրքէրտէ-
լէրինին 'ալէնէն սալպ էտիլմէսինի իրա'է էտիյօրլար։
Պիզ տա''իհա տատմէլէր հագդընտա էյի չէյլէր տիւ-
չիւմէք Թարաֆընա հանըլագ էյի էտէրիզ։ Վա-
գա'ա Հիւսէյին Հիլմի փաշա էսքի բէժիմտէ Մա-

քէտոնիատա քէնտինէ վէրիւէն իմթիյազ վէ սէլա-
հիյէթէ միւթէնասիպ պիր իշ կէօրմէտիյի կիպի,
պու սատրա'զամըզդ միւատէթինտէ տէ պէյլի իշ-
լէր կէօրէմէտի. պէր'աքս քէնտինին էյեամը մէ"-
մուրիյէթինտէ պա'զը աճըլը վագը'ալար վուգու-
պուլտու իսէ տէ, չու տէրխաթըր էտիլմէյի տիր
քի ինգիլազը 'Օսմանինին չու իւք սէնէլէրինտէ
ումուր ը միւէթճէ պէօյիք վէ էօսսի թէպէտտիւ-
լաթ իտխալ էթմէք զայէթ կիւճ պիր իշ տիր։ Պէօյ-
լէ սըրալարտա միւէթճի հէրճ ու մէրճ իշինէ տիւ-
չիւմէյէրէք իշլէրի իտարէ էտէպիլմէք տէ պիր
մա'րիֆէթ տիր։ Հիւսէյին Հիլմի փաշանըն պու
ճիհէթտէ քէտպ էթտիյի մուվաֆֆաղիյէթ քէնտի-
նին լէհինտէ իրա"է էտիւէճէք էն գուվվէթլի տէ-
լիւէրտէն տիր։ Վագա'ա Հիլմի փաշանըն Լինչ մէս-
"էյէհինէ տա"իր Պազատտ թարաֆընտա զուհուր
էտէն մի չքիւաթ եիւզիւնտէն իսթիֆա էթմէյէ մէճ-
պուր օլտուղը զանն օլունտու իսէ տէ, մէս"էլէ ի
մէզքիւրէ սաւթ միչարիւէյհին չըգարտըղը պիր
իշ իտի տէհնիւէմէզ։ Շու հալտէ Հիլմի փաշանըն
սուգուաթը պէյքի տէ տահա պէօյիւք պիր միչ-
քիւհին էօնիւհնիւ ալմագ իշինէ էտիւէն էն իտայրը
պիր թէրթիպ իտի։

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՑԱԹ

ԵԻԻՔՍԷՔ ԵԷՐԼԷՐ

«Պէնի կիւքսէք եէրլէրիմտէ կէզտիրէճէք տիր։» Ա.մբ. 3. 19։ Իսթիբահաթ իսթէյէնլէր վա-
տիւէրտէ բահաթ բահաթ տօլաչա պիւիրլէր, ամ-
մա գուվվէթպախչ հավա վէ տիլքիւչա մէնզարէ-
լէր իսթէյէն քիմսէլէր պայըրլարտան ևօգարը չըգ-
մագ կէրէք տիրլէր։ Ամբաղում փէյդամպէր կիւճ
իշլէրէ կէօյիւս վէրմէք իշինէ քէնտինէ գուվվէթ
ինսան էտէն Ալլահա չիւքր էտիյօր։

Ճիտտի միւլահազա թաւլէպ էտէն էտէպիյաթը,
վէ 'ալի էֆքեարը հավի օլան քիթապլարը արամագ
էյի տիր։ Շիւպհէսիզ վագըթլար վար քի անտէ
ևօրզուն պէյն իսթիբահաթ իսթէր։ Պէօյլէ վագըթ-
լարտա պիւիմ միւլահազա վէ միւթալա'ալարըմըզդա
թա'լիլ մադամընտա օլան հիքեայէլէր էյի օլուր։
Պէօյլէ վագըթլարտա ևօրզուն բուհ ուգուրա, վէ
ույդու կէթիրէն քիթապլարա հասրէթ չէքէր։ Լա-
քին տա"իրա խաֆիֆ վէ գօլայ պիր էտէպիյաթլէ
հաչամագ ֆիքքր զա'աֆընա պատի օլուր։ Քիթապ-
լար պա'զէն ալէթ կիպի տիրլէր քի իշիմիզ էն միւ-
նասիպ օլանլարը ինթիխապ էտէրիզ։ Քիթապլար
պա'զէն տօսթլար կիպի տիրլէր՝ պիզէ 'ալի ֆիքր-
լէր վէրէն վէ պիզինէճիզ իշլէրէ սէվգ էտէնլէրի ին-
թիխապ էթմէք կէրէք իզ։ Պիր քիմսէ քէնտի տօսթ-
լարընը քէնտի թապա'աթընա կէօրէ ինթիխապ է-
տէ պիլիր իսէ տէ, պէօյլէ էթմէսի խօտպինլիյի վէ
գայտսըզլըղը թէչվիդ էթմէք իշինէ օլմամալը
տըր։

Պու կիւնլէրտէ հէր քէս միւթալա'ասը գօլայ
օլան քիթապլար արայօր. հէր կիւն մաթպու'ա-
թըն նէչր էյլէտիյի վէ պիւիմ անլէրի պու կիւն օ-
գուշուպ տա հարըն ունուԹարղըմըզ հավատիս-
լէրէ էհէմմիյէթ վէրիյօր իզ։ Մէքեաթիպ ի 'ալի-
յէտէ պիլէ գօլայ լօգմալար արամագ վէ անլէրի
կիւնիւն մաթլուպաթընա ույտուրմագա չալըշմագ
պիր մուդիրը 'ատէթ հալինէ կէչիյօր։ Էհ ի հիք-
մէթ ատէմ էտէպիյաթըն եիւքսէք եէրլէրինէ չըգ-
մագա չալըշը։ Հոմերոս, Շեյքսփիր, Տանթէ,
Պրաունինկ վէ Հօրհօրն կիպի զաթլար իլէ կէզմէյէ
ճէհտ էյլէր, վէ օգուտըղը չէյլէրէ միւլահազա
տախի գարըչարըմասընա պունլար անը մէճպուր է-
տէրլէր։ Ալմանլարըն պիր տարպ ը մէսէլի վար տըր,
«Օգուտագ տիւչիւնմէմէք իշինէ պիր 'էօզր տիր,»
տէրլէր վէ օդուտըղըմըզ չօգ չէյլէր իշինէ հադի-
գաթ ը հալ պու տըր։

Ք. Մուգատտէսին գըյմէթլի օլան ճիհէթլէրին-
տէն պիրիսի տէ անը օգուտագըղըն պիզի տիւ-
չիւնմէյէ սէվգ էթմէսինտէ տիր։ Ք. Մուգատտէս
միւրթէֆի' բուհլարըն էտէպիյաթը տըր։ Պիզ եիւք-
սէքլէրէ չըգմատըգճա անը անկայամայըզ։ Անըն
պիզիմ կէօզլէրիմիզ էօնիւնէ աչտըղը վասի' մէն-
զարէ իշինէ պիզիմ վէրէճէյիմիզ պէտէլ ճիտտէն
անըն իւզէրինէ թէֆէքքիւր էթմէք տիր։ Պէն Ֆօ-
զոսըն բիսալէլէրինի Պրաունինկին թահրիրաթընը
սէվմիյիմ սէպէպտէն սէվէրիմ. անլէրին իքնսինի
տէ անկամագ կիւճ տիր։ Շիւպհէսիզ Ք. Մուգատ-
տէստէ գօլայ անկաչըլըը եէրլէր վար տըր, լաքին
օլ սատէ եախօտ սատէ թարզտա հիքեայէ օլուն-
մըշ օլան թէճրիպէ ի զաթիյէլէր պիւէ միւթալա'ա
էտէն պիր քիմսէ իշինէ սատէճէ օգուշուպ կէչէն
ատէմէ օլաղընտան զիյատէ պօլ թէֆէքքիւր մատ-
տէլէրի վէրիրլէր։

Պիր քիմսէ քէնտի չախսի տօսթլարը իշինէ Ալ-
լահա չիւքր էտէ պիւիր։ Անլէրին հուզուրը քէն-
տիսինի չէվգ ու զայրէթէ վէ 'ալի թէֆէքքիւրլէ-
րէ սէվգ էյլէր։ Մահրէմիյէթ փէյտա էթմէք իշինէ
անճագ իքի ճինս ատէմլէր վար տըր. պիրինի պի-
զիմ քէնտիլէրէ 'ալի էֆքեար թէյգին էտէպիլտի-
յիմիզ քիմսէլէր, օլ պիրինի իսէ պիզէ 'ալի էֆքեար
իլգա էտէպիլէն քիմսէլէր տիր։ Ատէմ քէնտի րէֆիգ-
լէրինտէն թանըլըը՝ տէրլէր. պու սահիհ օլտըղը կիպի,
չու տա սահիհ տիր քի ատէմին էֆքարընը քէնտի-

նէն տօսթլարը թէչքիլ էտէրլէր։ Քրիստոս կէօմ-
բիւքճիւլէրին վէ կիւնահքեարլարըն տօսթու իտի,
զիրա անլէր իլէ պուլուշնարըզ վազըթ եիւքսէք
եէրլէրտէ հաչար իտի։ 'Ատի 'էօմր կէչիրէնլէր իլէ
'ատի 'էօմր կէչիրմէք, անլէրէ տօսթլըզդ տէյիլ
տիւշմէնլիք տիր։ Պիր քիմսէ՝ էթրաֆընտա պու-
լունանլարտան զիյատէ 'ալի պիր 'էօմր հաչատը-
ղընտա, վէ պա'զէն պիլէրէք պա'զէն պիլմէյէրէք
անլէրի եիւքսէլթմէյէ չալըշտըղընտա, հախտա էթ-
րաֆընտաքիլէր 'ալի 'էօմր հաչարլար իսէ քէնտիսի
օլ 'էօմրիւ քէնտինէ մալ էթմէյէ չալըշտըղընտա,
պու իքի հալտէ տախի պէօյլէ պիր քիմսէ էյի պիր
ֆա'ալիյէթէ սէվգ էտիլմիշ օլուր։ Կէրէք չակիրտ
կէրէք մու'ալիմ իքիսի տէ վէրիլէն թա'լիմ ու
թէրպիյէտէն միւսթէֆիտ օլմուշ օլուրլար, ամմա
պիզիմ 'էօմրլէրիմիզի գօյայլաչտըրաճադ օլան քիմ-
սէլէրի տօսթ մագամընտա ինթիխապ էթմէք,
անճագ պու գօյայլըդ իչինէն անլէրի ինթիխապ էթ-
մէք՝ պիզիմ թէտէննիմիզէ սէպէպ օլուր։

Պու տէտիյիմիզ՝ տօսթլար իչինէն տօղրու օլտըղը
կիպի իչլէր իչինէն տախի տօղրու տըր։ Գօյայ չէյլէր-
տէն դաչ, կիւճ չէյլէրի ինթիխապ էյլէ։ Պիր հըրս ը
չան վար տըր քի էն 'ալի, էն միւ'թէպեր վէ
մա'աշը չօգ օլան մէ"մուրիյէթի արար. պու հըրս ը
չան պօչ պիր չէյ տիր։ Լաքին պիր հըրս ը չան
տախի վար տըր քի էն 'ալի իչի արար, պու նէվ'
հըրս ը չան 'ալա վէ տէհմի թէրճի' զըլան հըրս ը չան
տըր։ Մր. Թէճթ մահքէմէ ի 'ալիյէ ա'զա օլմագը-
ղը բէտալէ՝ Ֆիլիփին տտալարընըն եէրլիլէրինէ
իբտամէթ էթմէք իսթէտիյինտէ պու մէպտէ՝ իւզրէ
հարէքէթ էյլէտի։ Եպիսկոպոս Պրէնթ Ռուշինկ-
թընըն պաչ եպիսկոպոսը օլմագ տա'վէթինի գա-
պուլ էթմէյիպ տէ քէնտի 'էօմրիւնիւ հարը փութ-
փէրէսթ էհալի արասընտա Քրիստոսըն քիլիսէսինի
թէ"սիս էթմէյէ վէ օրատա Սրբոթիյան հայաթընըն
նէչվ ու նէմա պուլմասը կիպի կիւճ պիր իչէ ֆէ-
տա էյլէտիյինտէ՝ պու մէպտէ" իւզրէ հարէքէթ էյ-
լէմիչ տիր։ Պու իքի միսալէրտէ տախի ճազիպ
օլան մէ"մուրիյէթ բէտտ էտիլմիչ վէ տահա 'ալի
մէ"մուրիյէթ միւրաճճահ սայըլմըչ տըր։ Թէնպէլ
ատէմ պիր չէյ էթմէք իսթէմէզ, վէ պիգայտ
ատէմ իսթէմէտիկի չէյլի էթմէք իսթէմէզ։ Պիգայտ-
լըզ պա'զէն իսօտպինանէ ֆա'ալիյէթ տիր։ Կիւճ
վէ նահօչ իչլէր տէր'էօհատ էտիլ անլէրի իճրա էթ-
մէքտէ խուսուսի պիր մահզուզիյէթ պուլան ա-
տէմ մէս'ուտ ատէմ տիր։ Տօսթումըն պիրիսի «է-
կէր սէվտիյին չէյլի էտէմէզ իսէն, էթտիյին չէյլի
սէվ» տէմիչ տիր։ Պիր քիմսէ միւտտէթ ի 'էօմ-
րիւնտէ գօյայ չէյլէր իճրասընտա տա'վէթ օլունմըշ
օլա պիլիր. օլ չէյլէրի իսօչնուտի իլէ իճրա էթտիյին
ամմա Մուգատտէր քէնտիսինի կիւճ վէ մուվաֆ-
ֆագիյէթսիզլիյի միւհթէմէլ օլան չէյլէր իճրասընտա
տա'վէթ էտէճէք օլուրսա, քէնտիսինի եիւքսէք
եէրլէրտէ կէզմէյէ տա'վէթ էթմիչ օլտըղընտան տօ-
լայը Ալլահա չիւքր, վէ օլ իչինի իճրասը պապընտա
անընն իհտան էտէճէյի գուտրէթ իչինէն Անա ի'թի-
մատ էյլէսին։

Պիզ րուհանի թէճրիպէ ի զաթիյէլէրտէ տախի
եիւքսէք եէրլէր արայալըմ։ Պիզ օ եիւքսէք մէվ-
զը'լէրէ սիւրիւքլէնիպ կէօթիւրիւլմէյէլիմ, անճագ
Թըրմանարագ եօղարը չըգալըմ։ «Այագլարըմը կէ-
յիք այագլարը կիպի եափար, վէ պէնի եիւք-
սէք եէրլէրիմ իւզէրինէ տուրտուրուր։» Պիր
տէֆ'ա Յակոբընն Ալլահ իլէ կիւրէչմէսի հագ-
զընտա պիր վա'զ իչթիթիմ քի րուհընմտա օ
վա'զ 'ալէյհինտէ պիր 'իսեան հասըլ օլտու։ Օլ
վա'զտան չու Թէ"սիրի ալտըմ քի կէօյա Ալլահ
սէրթ պիր Ալլահ օլուպ՝ պիր դայա կիպի
տիր, վէ անտէն սու ճօչա պիլիր իսէ տէ, եօրուլ-
մագօզընն տա"իմա վուրմագ կէրէք իմիչ իզ։ Պէն
'ազիզլէրին Թէճրիպէ ի զաթիյէլէրինի վէ Ր. Մու-
գատտէսին թա'լիմինի պէօյլէ անլամամ։ Ալլահ
գօյայճա վէրիր, ամմա պիզ կիւճ դապուլ էտէրիզ։
Րուհանի մէզագ՝ քէսպի պիր չէյ տիր։ Պիզ տու'ա-
տա տէվամ էտէրէք մուննէթազըր օլմալը իզ, ամմա
պուննուն սէպէպի Ալլահընն իհտան էթմէքտէ կէ-
ճիքմէսի տէյիլ, իլլա պիզիմ գապուլ էթմէքտէ կէ-
ճիքմէմիզ տիր։ Շէօյլէ տու'ա էթմէյէ գարար վէր-
մէլի իզ։ «Եա Ալլահ, պէնի Թէճրիպէ էտիպ գալ-
պիմի պիլ. պէնի իմթիհան էտիպ էճքեարըմը պիլ.
վէ պագ, պէնտէ պիր ֆէսատ Թարիճի վա'ր մը
տըր, վէ պէնի էպէտի Թարիճէ իրչատ էյլէ։» Քը-
րիստոս իրի գան տամլալարը տէօքմէք տէրէ-
ճէսինտէ իզթիրապտա տու'ա էթտի իսէ՝ սէպէպի
Փէտէրինին քէնտիսինի իչթիմէք իսթէմէմէսի տէ-
յիլ, անճագ քէնտի ճէսէսինին եիւքսէլմէք խու-
սուսընտա զա'իֆ օլմասը իտի։ Անընն չակիրտլերի
րահաթ իտիլէր վէ ուչուտալար, լաքին քէնտիսի
կէրէք օլ վագըթ, կէրէք սոնրատան կէլէն էլէմլէր
իչինտէ իզթիրապտա վէ եիւքսէք եէրլէրտէ կէզ-
մէքտէ պուլունույօր իտի։ Ամբակումըն եիւքսէք
եէրլէրինէ անճագ «քէտէր կէճէսինտէն վէ Թէճ-
լիքէ եօլընտան» եէթիչմէք միւմքին տիր։ «Ինճիր
աղաճը ֆիլիզլենմէզ, վէ ասմալարտա մէյվէ օլ-
մազ, զէյթունտան մահսուլ կէլմէզ, վէ Թարլա-
լար եէյճէճէք վէրմէզ իսէ, աղըլտան գօյուն քէսի-
լիր, վէ ախըրլարտա սըղըր պուլունմազ իսէ պիլէ,
պէն Րապպտա մէսրուր օլաճաղըմ, խէլասըմըն Ալ-

Լահընտա սէվինէէյիմ» (Ամբ. 3. 17, 18)։ Ալլահ պիզի պիզիմ բահաթ եէրլէրիմիզտէն տըչարը չը-գարըպ՝ պիզի եիւքսէք եէրլէրտէ կէզափրափյինտէ, վէ անճագ քէնտիսի պիզէ բէֆազաթ էթտիյինտէ եիւբիւյէպիլէէյիմիզ եէրլէրտէ պիզի եիւբիւմէյէ մէճպուբ էթտիյինտէ՝ իչթէ օլ վազըթ պիզ էն 'ալի բուհանի թէճրիպէ ի զաթիյէյէ մալիք օլմուչ օլա-ճաղըզ։

ԼԱՅՏՐՆ ԲՊԸԹ

ՓԷՆՆԻՅԱԹ

'ԻԼՄԻՆ ՐԷՀՊԷՐԼԻՑԻ
(Մ. Մէհաճան)

Պիլճիւմլէ 'իւլում ու ֆիւնունը իքի սընֆա թագսիմ էտէպիլիրիզ։ Պիրինճի սընֆա մէնսուպ 'իւլում ու ֆիւնուն ասար ու հատիսաթը թա-պի'իյէտէն վէ անլերի հուսուսլէ կէթիրէն գուվվէթ-լէրտէն պահիս օլուպ, նէֆս իւլ էմրլերի թամամ պուլունտըգլարը հալտէ 'արզ ու իբա'է էտերլեր, վէ մատտէլէր իւլ գուվվէթլեր միւնասէպաթը արա-սընտա սապիթ գանունլար քէչֆ էտերլեր։ Իչթէ 'իլմ ի թապի'ի, 'իլմ ի վէզա'իֆ իւլ ա'զա, 'իլմ ի բուհ, 'Իլմ ի մու'աչերէթ պու նէվ' 'իւլումտան տըր։ Իքինճի սընֆա մէնսուպ օլանլար իսէ, հա-յաթ ը ինսանիյէ մու'ամէլաթընա մի'յար վէ րէհ-պէր օլաճագ գանունլար վազ' էտէն վէ նէֆս իւլ էմրլերին նէ վէճհլէ օլաճագլարընը կէօսթէրէն 'իլմլեր տիր։ 'Իլմ ի հընֆզ իւս սըհհէ, 'իլմ ի թա'-լիմ վէ 'իլմ ի ախլագ պու նէվ' 'իլմլերտէն տիրլեր։ Պիրինճի նէվ'տէն օլան 'իլմլերին տա'իրէ ի պահսը 'ուզվի վէ զայր ի 'ուզվի պիլճիւմլէ միւհիմմէվիյաթը վէ ճիհատի վէ րուհանի ճէմի'ի գուվվէթլերի իւէ պէրապէր պիւթիւն թապի'աթ տըր։ Իքինճի սընֆա մէնսուպ 'իւլումըն սահէ ի մէպհասը իսէ ին սանի 'ալէմլէ մահտուտ վէ մահսուր տըր։ Իւք սընֆատան օլան 'իւլում ու ֆիւնունա ըմվէնֆ. իքինճիսինէ մէնսուպ օլանլարա իսէ, 'իւլումը նչ-ընէֆտէյէ թէսիմիյէ օլունապիլիր։ 'Իւլումը թավ-սիֆիյէ 'իլմ ի թապի'ի վէ 'իլմ ի վէզա'իֆ իւլ ա'զա տըրլար։ Զիրա պուննարատան պիրիսի թապի'աթընն էսէր ու 'ալամէթլէրինի վէ պաթընի գուվվէթլէ-րինին էֆ'ալ գանունլարընը վասֆ, տիկերի տախի վիւճուտա ը ինսանիտէ 'ամիլ օլան հայաթ վէ գուվվէթլերին գավանիյն վէ չէրա'իթինի թա'րիֆ էտեր։ 'Իլմ ի հընֆզ ը սըհհէ իսէ պիր 'իլմ ի իչթի-գազի տիր։ Զիրա նասըլ եաչայաճաղըմըզը, վէ եա-խոտ սաղլամ պիր հայաթա մալիք օլմազ իչիւն նէ գանունլարա թէվֆիֆ ի հարէքէթ էտէճէյիմիզի պիզէ կէօսթէրիր։ 'Իլմ ի բուհ պիր 'իլմ ի թավսի-ֆիյէնին քէչֆ վէ տէրանպար էմմիչ օլմըզը հա-գիգաթլարընն պիլճիւմլէ զախիրէլէրինի նէվ'ի պէ-չէրին ճիհատի, բուհի վէ իճթիհատի սա'ատէթ վէ մա'մուրիյէթինէ խատիմ զըլմազ տըր։ Ինսանլարը հայաթընն էն չափարըզ միւնասէպաթը իչինտէն իըչատ էմմէք մէ"մուրիյէթ ի մուհիմմէսի, եալընըզ ֆի տիր. զիրա տէրունիմիզտէ քէչֆ օլունան հա-յաթը թամամ օլտըզը կիպի վասֆ ու թա'րիֆ էտեր։ 'Իլմ ի թա'լիմ իսէ՝ պիր 'իլմ ի իչթիգազի տիր. զի-րա բուհ ը ինսանիյի թէմամըյլէ իզհար վէ թէհզիպ էթմէք իչինի իւէրի կէօսթիւրմէմիզէ մէտար օլան գանունլարը պիզէ կէօսթէրիր։ 'Իլմ ի մու'աչերէթ պիր 'իլմ ի թավսիֆի տիր. զիրա գուվվա ի իճթի-մա'իյի վէ անլերին էֆ'ալ ու մու'ամէլաթընտա վազ' էտիլմիչ օլան գանունլարը, եա'նի ճէմ'իյէթ ի ինսանիյէնին չիմահի չափարըզ վէ միւթէրագգը հալընա եէթիչմէսինէ մէտար օլմուչ օլան գանուն-լարը վասֆ ու թա'րիֆ էտեր։ 'Իլմ ի ախլագ իսէ պիր 'իլմ ի իչթիգազի տիր. զիրա սաղլամ վէ միւ-թէրագգը պիր եվասֆ ու ախլագա մալիք օլալըմ տէյիւ պիզէ իճթիհա'ի միւնասէպաթըմըզտա թէվ-ֆիգ ի հարէքէթ էտէճէյիմիզ գանունլար վէրիր։

'Իւլում ը իչթիգազիյէ 'իւլում ը թավսիֆիյէ իւզէրինէ միւ"էսսէս օլուպ, պիլճիւմլէ ուսուլ վէ գանունլարընը անլերտէն ախզ էտերլեր։ 'Իլմ իւլ վէզա'իֆ իւլ ա'զա ինսանըն սագ ճիյէրլերինտէն զէ-հիրլի զաղլար չըգարագ հավայը պօզտուգլարընը, վէ տըչարը չըդմըզ իչպու զէհրլի զաղլար թէքրար ինսան վիւճուտինէ կիրտիքլէրինտէ, անըն սըհհէ-թինէ զարար վէրտիքլէրինի քէչֆ էյլէմիչ տիր։ Իչթէ 'իլմ իւլ վէզա'իֆ իւլ ա'զանըն մէյտանա չըգարմըզ օլտըզը իչպու հագիգաթը էսաս իճ-թիհազ էտերէք, 'իլմ ի հընֆզ իւս սըհհէ օտալա-րըն թէճահա ի հավասը գանունընը թէչքիլ էյլէր։ Պագթէրիօլօժի պուլաչգան 'իլլէթլերին թօխում-լարը գարանլըզ վէ բուճուպէթլի մահալլերտէ ի-նանըլմազ տէրէճէտէ սիւր'աթլէ թիւրէյիպ չօզալ-տըգլարընը, վէ գուրագլըզ իւէ կիւնէչին վէրթէ-վինին պու նէվ' խուրտէպինի հայաթլար իչիւն միւհիւիք օլտըգլարընը քէչֆ էյլէմիչ տիր։ Իչթէ պու զըյմէթտար հագիգաթա խաճինատէն 'իլմ ի հընֆզ իւս սըհհէ սարի 'իլլէթլերին մէն' ի զուհուրընըն էն էմին վասըթալարընտան պիրիսի կիւնէչին պօլ պօլ տախիլ օլապիլէճէքլերի վէ մուճիպ ի մարազ միգ-րօպլարըն թէւրէմէսինէ եարայան հիչ պիր մահալը պուլունմայան մէսաքէնլէր ինչասը իտիյինի ի'լան ու իտտի'ա էտեր։

Պու վէճհլէ 'իւլում ը իչթիգագիյէնին մէ"մու-րիյէթ վէ հէտէֆ ի մահտուտը 'իւլում ը թավսի-ֆիյէնին քէչֆ վէ տէրանպար էմմիչ օլտըզը հա-գիգաթլարըն պիլճիւմլէ զախիրէլէրինի նէվ'ի պէ-չէրին ճիհատի, բուհի վէ իճթիհատի սա'ատէթ վէ մա'մուրիյէթինէ խատիմ զըլմազ տըր։ Ինսանլարը հայաթըն էն չափարըզ միւնասէպաթը իչինտէն իըչատ էմմէք մէ"մուրիյէթ ի մուհիմմէսի, եալընըզ

վէ եալընըզ 'իւլուա՛ը իչթիդադիյէյէ մուհավվէլ տիր։ Իչպու մա՛նատար հադիգաթը զայէթ գուվվէթլի սուրէթաէ թէ՛քիա էթմէքլիք մուհիմմ տիր։ Ֆէրա վէ ճէմ'իյէթ ճիամանի 'ալէմին էնվա՛ը թէ՛սիրաթը ալթընտա վիւճուտըն սըհհէթ վէ թէրադըտընա մէտար օլան պիր հայաթ կէչիրմէքլիյի 'իլմ ի հըգզ իւս սըհհէտէն վէ եալընըզ 'իլմ ի հըգզ իւսըհհէտէն էօյրէնէճէք տիր։ Ինսանըն նէկէնէ բէհպերի 'իլմ ի հըգզ իւսըհհէ տիր։ Պիզ սըհհէթ ու 'աֆիյէթիմիզին մուհաֆազասը իչիւն անըն թա՛լիմաթընա թէվֆիգ ի հարաքէթ էթմէլի իզ։ 'Իլմ ի թա՛լիմ ու թէրպիյէ վէ եալընըզ 'իլմ ի թա՛լիմ ու թէրպիյէ տիր քի պիզէ չայան ը ի՛թիմատ ուսուլ ու տիւսթուրլար վէրիր։ Պիզ պու ուսուլ ու տիւսթուրլարըն տէլալէթի սայէսինտէ պիզիմ թա՛լիմ ու թէրպիյէյէ մախսուս սա՛յ ու զայրէթլէրիմիզի վէ ֆէտաքարլըգլարըմըզը միւամիր գըլապիլէճէյիզ, վէ անլէրին կէթիրտիքլէրի թա՛լիմի փէյդամլարընը գուվվէտէն ֆի՛լիէ իխրաճ օլունմասը սայէսինտէ մէքթէպլէրիմիզի իւլահ էտէճէյիզ։ Թա՛լիմ ու թէրպիյէ 'իլմինտէն մա՛տա տիւնեատա սա՛իր հիչ պիր հիւքմ ու նուֆուզ եօգ տըր քի պիզիմ ումուր ը թա՛լիմիյէմիզէ միւտախէլէ էթմէք վազիֆէ վէ հագդընա մալիք օլսուն։ 'Իլմ ի ախլագ վէ եալընըզ 'իլմ ի ախլագ տըր քի պիզէ ֆէրտլէրին վէ ճէմա՛աթլարընը ախլագ ու էվսաֆընը թէչքիլ էթմէք եօլունը։ Կէօռթէրէճէք տիր։ Պիւա չիւպհէ 'ուլումը իչթիդագիյէ քէնտիլէրին բէհպերիւք վազիֆէսինտէ ֆո՛վվէնլէ, եանի վիւճուտընը վէզա՛իֆ իւլ ա՛զա գուվվէթլէրինի, ֆիքրին գուվվէթլէրինի, մու՛ալիմին միտալը գուվվէթինի, տինին գուվվէթինի, մէչհուր զաթլարընը գուվվէթինի գուլլանըրլար իսէ տէ, օլ գուվվէթլէրի իրչատ էթմէք վազիֆէսինի քէնտիլէր իճրա էտէրլէր, նէթէքիմ գափտան պուլխար գուվվէթինի իսթի՛մալ էտիպ, սէֆինէյի քէնտինին իսթէտիյէ թարաֆա սէվգ ու իրչատ էտէր։

Հէմ տէ 'իլմ՝ հայաթ ը ինսանլինին պիճիւմլէ տա՛իրլէրինտէ եաՌըմաՂ պիր բէհպեր տիր։ Պու սէօզ գարիլէրիմիզէ քիւսթախանէ պիր իֆատէ կիպի կէօրիւնիւր իսէ տէ, իչպու եանըլմազլըգ սըֆէթ վէ մախսուսիյէթի 'իլմինն թէչէքքիւլլինիւն չարթ ը մուլլագը տըր։ Սըհհէթ վէ թէմամիյէթի միւճատէլէ գապուլ էթմէզ պիր թարզտա իսպաթ օլունմամըշ օլան հէր հանկը պիր մա՛լիւմաթ 'իլմի տէյիլ տիր։ Ֆէննի պիլճիւմլէ մա՛լիւմաթլար եանըլմազ օլաՌգլարը սէպէպտէն քիամիլէն չայան ը ի՛թիմատ տըրլար։ 'Իլմին բէհպերիյինէ էմնիյէթ էտէրիզ, վէ պիւա չարթ ու չուրութ էմնիյէթ էթմէլի իզ։ Զիրա 'իլմ քէնտի մահիյէթ վէ թապի՛աթը իգթիզասընտան պիզէ հայաթ ը ինսանլինին սըհհէթ ու 'աֆիյէթինէ, թա՛լիմ ու թէրպիյէյէ, ախլագ ու էվսաֆըն թէչքիլ ու ի՛մարընա 'ա՛իտ հէր հանկի պիր մէս՛էլէ խուսուսընտա ապա եանըլըգ պիր իսթիդամէթ եախօտ թա՛լիմաթ վէրէմէզ։ Մագամ ը ի՛թիրազտա տէնիլէպիլիր քի էօյլէ իսէ պիզիմ պու կիւնքի 'իլմ ի հըգզ ը սըհհէմիզ, պու կիւնքի թա՛լիմի զա՛իտէ վէ ուսուլլարըմըզ, պու կիւնքի ախլագի գապիլիյէթ ու իգթիտարլարըմըզ պուննտան պիր 'ասր էվվէլքի պու 'իլմէրին գուվվէթ ու իգթիտարլարընտան նի՛չիւն օլ գատար թէխալիւճ էտիյօրլար։ Նի՛չիւն ֆարգլը հըգզ ը սըհհէ մու'ալլիմլէրի վէ 'ալիմլէրի վէ 'իլմ ի ախլագ էրպապը պիզէ ֆարգը ֆարգը ուսուլ վէ գանունլար վէրիյօրլար։ Նի՛չիւն տիւն գապուլ օլունան չէյ պու կիւն ճէրճ ու թէքզիպ օլունույօր։ 'Իլմի 'ալէմտէ մէվճուտ իչպու էֆքէտար ու թէտավվուրաթ ֆարգլարը, գուվվէթ ու իգթիտարլարըն իչպու տա՛իմի թէպէտտիւլ էտէն հալը, չօգտան գապուլ օլունմըշ հայաթ գանունլարընըն իչպու ճէրճ ու թէքզիպլէրի 'իլմի եանըլմազ իլան էյլէմէքլիք հագիգաթա քիւլլիյէն մուդայիր օլարգընը 'աճէպա իապաթ ու իրա՛է էթմէզլէ՛ր մի։

Պու միսիլիւ ի՛թիրազլարըն ճիւմլէսի 'իլմէ տա՛իր փէյտա օլունան սու՛ի թէքֆէհհիւմ նէթիճէսի տիր։ 'Իլմ ասլա տէյիչիլմէզ, էվվէլքի 'իլմլէրի ապա ճէրճ ու թէքզիպ էթմէզ, էֆքէտարճա ֆարգլարա ասլա թապի՛ աէյիլ տիր։ Հէր 'իլմին պիր հուտուտը վար տըր քի անըն էօթէսինտէ թահդիգ ու իսպաթ օլունմուչ հագիգաթլար պուլունմազ, վէ օրատա անճագ ֆարգիյէ վէ նազարիյէլէր հիւքմ սիւրէրլէր։ Պիւթիւն ֆէննի 'ալէմ՝ իչպու 'իլմի տա՛իրէնին հուտուտը խարիճինէ տիւչէն եէրլէրէ կիթապքճէ զիյատէ նուֆուզ էթմէյէ, նէքտիկէրինի թա՛գիպ էտէն վագը՛ա վէ նէճա իւլ էմրլէր արասընտա սապիթ գանունլար քէչճ էթմէյէ վէ պու վէճհլէ զիւ'իմլէր վէ նազարիյէլէր եէրինէ միւապէթ վէ մու'այեէն մա՛լիմաթ ը 'իլմիյէ կէչիրմէյէ չալըշըպ չապալամագտա տըր։ Մէրրիխ սէյյարէսինտէ հայաթըն մէվճուտիյէթ վէ 'ատէմ ի մէվճուտիյէթի մահզա պիր նազարիյէ ի 'իլմիյէ օլտըզընտան, զայր ի մու'այեէն վէ գապիլ ի թէզայեիւր տիր. ինսանըն ազըզնտան չըգարտըղը նէճէստէ զէհիրլի զաղլարըն մէվճուտիյէթի ֆէննէն իսպաթ օլունմըշ պիր հագիգաթ օլտըզընտան, պիւսպիւթիւն տէյիչիլմէզ վէ հանըլմազ տըր, վէ հէր հանկի պիր 'ասրտա պու խուսուստա 'իլմի վէզա՛իֆ իւլ ա՛զա էրպապը արասընտա պիր կէօռնէ իսթիլաֆ ը էճքեար օլամազ։

Րէհպերլիք վազիֆէսինի իֆա էտէն 'իլմէր քէնտիլերին դարըլըզ վէ նիւվիյն մահիյէթլերի իգթիզասընատն 'իւլումը թավսիֆիյէնին միւթէրագգը հալ ու տէրէճէլէրինէ հէնուզ եէթիշմէմիշլէր տիր։ Լաքին հէր սէնէ նէվանէվ թէրագգիյաթ վուգու' պուլմագտա տըր, հագընըյաթըն տա'իրէսի կիթտիքճէ կէնիշլէնմէքտէ տիր. դարմագարըշըզ էֆքէար վէ նազարիյաթըն եէրինէ մու'այեէն մա'լիւմաթը ֆէննիյէ կէշմէքտէ տիր, պիր սուրլէթտէ քի էլհէվմ պիր թազըմ 'իւլումը իյթիդագիյէ զաթէն մէվճուտ տըր։ Նէմ'ի պէշէր՝ ֆէրտի վէ իճթիմա'ի հայաթը քէնտինին դարըշըզ միւնասէպաթը իշինտէն սաղլամ վէ արզուլէնէքէք պիր հալէ իրշատ վէ իսալ եէթմէյէ մէ'մուր օլան իշպու 'իլմլէրէ քէմալը էմնիյէթլէ թապի' օլապիլիր վէ թապի' օլմալը տըր։

Իշթէ 'իլմին հանըլմազ վէ խաթասըզ րէհպերլիյինէ տա'իր փէյտա էյլէտիյիմ պու կիպի տէրինն պիր իթթիգատ վէ իթմի'նան իլէ տիր քի, Աէեսաբէրին ֆէննի դըսմընըն թահրիր վէ թէ'լիֆի վազիֆէսինի տէր'իհտէ էահյօրըմ։ Հէտէֆ ի մագսուտը 'իլմի գարիյուն ը քիրամընն էն 'ալի իսթիյահլարընա խատիմ գըլմագ, անլէրէ իննանի հայաթը ճիամէն, ֆիքրէն, 'ագլէն վէ մա'նէն սաղլամ վէ միւթէրագգը պիր հալտէ իպգա վէ մուհաֆազա էթմէք խուսուսընատա 'իլմին սէբատ ու պէյան էյլէտիյի էսասի չարթ ու ուսուլլարը պիլտիրմէք, վէ անլէրի 'իլմին հանըլմազ րէհպերլիյինէ նա'իլ գըլմագ տըր. զիրա անճագ 'իլմին իրշատընա թապի' օլմագ սայէսինտէ իննան հայաթըն էն 'ալի ֆէզա'իլ ու քէմալաթընա եէթիշէպլիր։ Աէեսաբէրին պու գըսմընատա հալընըզ մէրագավէր զարապէթլէր արայան վէ ֆէննի գրա'աթ վէ միւթալա'ատա ֆիքրի զէվգ ու էյլէնճէ պուլմագ մէ'մուլինտէ պուլունան գարիլէրին իւմիտի պօյա չըգաճագ տըր։ Պու չէյ 'իլմին իննանիյէթէ իֆա էթմէք վազիֆէսիյէ միւքէլլէֆ պուլունտըղը էն 'ատի խըտմէթ տիր։ Նէմ'ի պէշէրին 'իլմանէն մէ'մուլ էահպիլտիյի էն 'ալի խըտմէթ րէհպերլիք տիր։ Պիզիմ հէտէֆ ի մագսուտըմըզ Աէեսաբէրին գարիյուն ը քիրամընա 'իլմին իշպու էն 'ալի խըտմէթինի իֆա էթմէք օլաճագ տըր։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

ԻՂԹԻՇԱԾ ԶԷՄԱՆԸՆՏԱ ՆԱ՛ՍԸԼ ԳՈՒՐԹՈՒԼՑՈՒԳ

Գա'զէն սիւքիւթ էթմէք տախի քէար ը 'ագիլ պիր չէյ տիր տէյիւ տիւչիւնտիւյիւմտէն, չիմտիյէ գատար սիւքիւթի թէրճին էյլէտիմ։ Շիմտի իսէ խէլասըմըզ իչին պէզլ ի զայրէթ էյլէմիշ օլան պիր միւթէրէմ վէ նէճիպ զաթ հագգընտա տիւնեայա մա'լիւմաթ վէրմէքլիյի վաճիպէ ի զիմմէթ 'ատտ էյլէմիշ իմ։

Գօզան սանճաղը տախիլինտէ Գարա գազասընա թապի' պէշ սա'աթ ճէնուպտէ վէ 'Օսմանիյէտէն իքի սա'աթ չիմալտէ վագի' Պաղչէ նամ պիր գաբիյէտ փօրճազ զատէ Քէօսէ Քեահյա խմինտէ պիր աղանըն հիմմէթ ու չէճա'աթըյլէ խէլաս պուլտուգ։ Պիզ մա'ֆամիլեա Օսմանիյէտէ պուլունուբյօր իտիք. Րուսմի Ապրիլ 1տէ խանէ լինչասը իչիւն պու զաթ պիզի չաղըրտը վէ ագչամ սա'աթ 1տէ օբայա վասըլ օլտըգ։ Ապրիլ իքիտէ իչիմիզէ պաչլար պաչլամազ, սապահլայըն սա'աթ 2տէ Աղա պէնտէնիզի հանընա չաղըրըգ իչի թէրք էթմէքլէյիմի էմր էյլէտիյինտէ սէպէպինի սու՞ալ էյլէտիմ։ Օլ վագթ մուամիլէյհ, «Պաղ 'Օսմանիյէտէ իչթէ իղթիչաչ պաչլամըշ տըր» ճէվապընը վէրտի։ Պագտըմ քի 'Օսմանիյէնին ալէվիլերի ասուսմանէ տօղրու չէգմագտա իտի։ Օ սըրատա իւզէրիմիզէ կէլէն տէհչէթ ու ըզթըրապը քիմ վասֆ էտէպիլիր. զիրա ֆամիլեա վէ չօճուգլարըմըզ վէ ագրապա վէ խըսըմլարըմըզ օբատա իտիլէր։ Աղա տէրհալ պիզի խանէսի տախիլինէ ալարագ մուհաֆազա էյլէմէյէ պաչլատը քի ճիւմիէմիզ ճէմ'ան Հասանպէյլի վէ Հաճընլը օլարագ 25 քիչի իտիք իսէ տէ, ագչամա գատար հէր թարաֆտան աճէչտէն ֆիրարլէ պուրայա իւթիճա էյլէմէք իչիւն էկթիչէն քէսան 155 ճանա պալիզ օլտու. վէ պու էֆէննի ճիւմիէսինի քէնտի խանէսինտէ մուհաֆազա էյլէտի վէ սէքիզ կիւն գատար պու ճիւմիէ ատէմիէրին թա'ամա իհթիյաճլարընը տախի սէհավէթլէ թէսվիյէ էյլէտի։ Վէ Ապրիլ 3 Ճում'ա կիւնիւնտէ Գարատան պիր մա'լիւմաթ ալմագ ֆիքրի իլէ քէնտիսի օբայա կիթմէքէ իսթէյէրէք, պիզէ չօգ թէսէլլիպախչ քէլամար սէօյլէտիքտէն սօնրա մուհաֆազամըզ իչիւն 4 'ատէտ միւսէլլահ ատէմլէր պրագըզ Գարա Փազարընա կիթտի։ Ամմա թէ'էսսիւֆ էտէրիզ քի, օ կիւն Գարա Փազարը մուհասէրէ իչինտէ օլտուգլարընտան, իչէրի կիրիպ պիր մա'լիւմաթ ալմագա մուվաֆֆագ օլմատը, վէ օլ կիւն հա'նի աղանըն հազըր օլմատըղը վագթտա պիր սա'աթ ուզագտա օլան ֆէմմէ Պուրնու նամ գարիյէտէն պիր զաչ մա'լիւմ չախսլար րէֆագաթընտա պա'զը քէմսէլէր պիրլէչմիչ օլարագ, ճիւմիէմիզի գըլըճտան կէչիրմէք իչիւն իքի տէֆ'ա իւզէրիմիզէ հիւճում վագը' օլտու. ամմա թա'նէն օլունան օլ տէօրթ մուհաֆըզլար վէ աղանըն խանըմընըն ճէսուրանէ հիմայէլէրի սայէսինտէ հըֆզ օլունտըգ։ Ապր. 4 սապահը

սա՛աթ 1ոէ Աղա խանէսինէ 'ավաէթ էյլէտիյինոէն պիլճիւմլէ գարիյէ էհալիսինի պաչընա թօփլայըպ, Գու Ուրխթիյանլարը մուհաֆազա վէ հիմայէ էյլէմէմիզ իչիւն էմր վար՝ տէյէրէք, անլէրէ չօգ իխթար վէ նասիհաթտա պուլունտու։ «Մէչրութիյէթ էօլմէմիչ տիր։ Վէ ասնրա սիզ պէնտէն պուննուն իչիւն չօգ մէմնուն օլաճագսընըզ,» տէտի։ Զիւնքի պու զաթ հագիգաթէն մէչրութիյէթ գահրէմանը տըր։ Ապրիլ 3, սա՛աթ 6տա քէնտի օտասը էօնիւնտէ օթուրուպ հէր թարաֆը քէչի էտէր իքէն, պիր տէ կէօրտիւ քի պիր քիմսէ սէյիրտէրէք կէլմէքտէ տիր. անը գարշըլայարագ՝ «Նէ՞ վար» տէյիւ սիւ՛ալ էթտիյինտէ, պիր թագըմ եալանլար իլէ պու կէլէն ատէմ գարիյէտէ օլան Ուրխթիյանլարըն ճիւմլէսինին գաթիլինէ անը թէչվիզ էյլէտի իսէ տէ, քէնտինին քէսքին պասարը իլէ անըն եալանլարընը կէօրէրէք, օլ ատէմի հուզուրընտան տէֆ՝ էյլէտի։ Թէքրար սա՛աթ 3 պուչուգտա կէօրտիւ քի 'Օսմանիյէ թարաֆընտան փիյատէ վէ սիւվարի օլարագ 500 զատար խուՆերիզ ճանվէրլեր պիզի զըլճտան կէչիրմէք իչիւն իւզերիմիզէ հիւճում էթմէքտէ տիրլեր։ Վէ տէրհալ սիլահլարընը զուչանըպ վէ քէնտի գարիյէսինին ատէմլէրինի մէթէրիսլէրէ զօյարագ, անլէրի իսթիզապէտ զօչտու իսէ տէ, անլէրին քէնտի գուվվէթինին մաֆէվզինտէ օլաըզընը կէօրտիւյինտէ, օլ տիւչմէնլէրին էլլէրինի վէ այագլարընը պիլէ էօփմէյէ թէնէզզիւլ էտէրէք, բէճա վէ նիյազ էթտիքտէն սօնրա անլէրի կէրի տէօնմէյէ իլզամ էյլէտի։ Օ սա՛աթ պիզիմ իչիւն նասըլ հէյապէթլի պիր սա՛աթ իտի, քի՞մ անը խայալ վէ թէհաւվուր էտէպիլիր։ Հէմման 'այնի կիւնտէ սա՛աթ 4տէ եինէ պու Աղա 'ադա՛իպ պիր թէտպիր իսթի՛մալ էտէրէք քէնտի խանէսինտէ 155 քիչի օլտուզընըզ հալտէ գարիյէնին արգասընտա օլան պիր տաղա պիզի կէօթիւրիւպ, օրատա կիզլէտի վէ 4 կիւն ճիւմլէմիզէ օրատա եինէ լաղըմ օլան քեաֆի թա՛ամ տաԼի թէտարիք էյլէտի, վէ պիր տահա քէօյէ հիւճում կէլմէսինի տէյիւ հէր թարաֆա, «Պէն հէվի Ուրխթիյանլարը էօլտիւրթտիւմ, հիչ քիմսէ գալմատը» տէյիւ խապէրլեր չայ՛ էյլէտի։ Վէ պու արատա Գարս հիւքիւմէթի իլէ մուխապէրէյէ պաչլայըպ, 3 տէֆ՛ա սա՛ի ի մախսուս եօլլայարագ, Իչթէ պուրատա պու գատար մանֆուզ Ուրխթիյանլար վար, անլէրի նէ՞ եափալըմ, անլէրի Գարսա կէօնտէրէյիմ, իմտի անլէրին մուհաֆազա իլէ օրայա կէլմէլէրի իչիւն եիւզպաչը վէ 'ասքէր եօլլայընըզ, տէյիւ հիւքիւմէթ իխթար էյլէտի։ Պէօյլէճէ Գարստան պիր եիւզպաչը իլէ 9 նէֆէր փիյատէ վէ սիւվարի իրսալ օլունտու վէ Ապրիլ 9տա վէնիչչէնպիհ կիւնիւ գարիյէնին ճիւմլէ հայվանլարընը տէվիրիպ գարըլարը վէ չօճուգլարընմըզը պինտիրէրէք, քէնտիսի տաԼի միւսէլլահ օլարագ աթընա բաքիպէն էօնիւմիւզէ տիւչտիւ, վէ Մովսէսին պէնի Իսրայէլի Մըսըրտան չըգարըպ սալիմէն կէօթիւրտիւյիւ կիպի կէօթիւրիւպ Գարս հիւքիւմէթինէ թէսլիմ էյլէտի։ Իչթէ պէօյլէտի չէճի՛ վէ գահրէման քիմսէ, 'ինտա Ալլահ վէչ ինսան նէ գատար աֆէրինի ու սիթայիչէ չայէսթէ տիր, վէ չիւպհէսիզ էկէր պու տիւնեատա ինսանլարտան միւքեաֆաթ վէ աֆէրինէ մազհար օլմուչ իսէ, էնճամ մութլագա Ճէնապը Հազրէն պէօյիւք աֆէրին վէ սիթայիչինէ մազհար օլաճագ տըր։

ԹՈՐՈՍ ՍԱՂՏԱՆՍՄՂԵԱՆ

«ԱԶԱՏԱՄԱՐՏ»ՏԱՐԻ ԳԻՐ ՊԷՆՏԷ ՃԷՎԱՊ

Աղթամաթըրն Նոյմ. 4/17 Զօրնքչաբթի նուսխէսինտէ Տէօրթ Եօլ ի՛անէ գոմիսիօնընա տա՛իր 'աէյհիմտէ նէչը էտիլէն պէնտի տիգդաթլէ դրա՛աթ էյլէտիմ։ Այլարատան պէրու հէր խուսուստա պու հէվալինին աֆէթզէտէկեանընա իֆա էթմիչ օլաըզըմ խըտմէթտէն տօլայը սիւքիւթիւ իխթիյար էթմէք իսթէտիմ։ Սու՛ուպէթ վէ մէչաղաթ խուսուսընտա թէվզի՛ ի՛անէ պիզճէ մէչղուլիյէթլէրին էն չէթինի տիր։ Պէօյէսի աֆէթլէրի պիզճ ճիկէրսուզ գըլան չէհիալէրիմիզ տէյիլ, վիրանէլեր տէյիլ, տու՛ վէ եէթիմլէրիմիզ տէյիլ, իլա պիր Ուրխթիյան միլլէթի մադամընտա վէ մէզհէպի հայաթըմըզդա տիւչար օլաըզըմըզ ախլաղի զիյան տըր։ Պիր գաչ մահտան պէրու ի՛անէլէր մէղիյէթ վէ լիյագաթը միլիյէմիզի իխլալ վէ մէզհէպի հայաթըմըզը խարապ էթմիչ տիր։

Զանընըմըզդա, պէնտի մէղքիւրըն մէ՛ալը չուիտի, (1) Ի՛անէյի թարաֆկիրանէ վէրմիչիմ։ (2) Գոմիսիօն ա՛ղալարընըն րէֆագաթընտան իմթինա՛ էթմիչիմ։ (3) Աստ րէյ օլարագ իչէմիչիմ։ (4) Փըրօթէսթանլար իլէ Լուսաւորչականլար միյանէսինտէ թէֆրիգաթ եափմըչ իմ։ (5) Ի՛անէ մատտէսինի ատէմ ավլամագ իչիւն պիր սերրիչթէ էթմիչիմ։

1. Ատանա հատիսէ ի միւէլլիմէսի թէհագուզ էյլէր էյլմէզ, Տէօրթ Եօլ 15 պինտէն 'իպարէթ պիր գալապալըզէ խընճախընճ տօլտու. պունլարընն արաբընտա սաԼթ 30 խանէ Տէօրթ Եօլա, 25 խանէ տախի էօզէրլիյէ 'ա՛իտ օլմագ իւզրէ Փրօթէսթանլարըմըզ վար իտի. մապագընը Լուսաւորչական իտիլէր։ Տէօրթ Եօլ Փրօլարընտան 6տա պիրի վէ էօզերլի Փրօլարընտան իսէ 10տա 8ի միւհիմաճը ի՛անէ ճէվվէլինէ տախիլ պուլունտըլար։ Շու հալտէ ի՛անէլէր սըրֆ Լուսաւորչա-

կանգարա միւնհասըր գալոը։ Հաթթա Զէօքմէրզիմէն քիլիսէսինտէ պա'զը քիմսելէր մէ'մուլ էթաիքլերի մըգտարատա ի'անէ ալամատըգլարը իչիւն պա-նա կիւճէնտիլէր։ Իմաի մուհարրիր ի պէնտին իտի'ալարը տօղրու օլսա իտի, եա'նի Փրօ.լարա չօգ վէ Լուս.լարա ազ վէրմիչ օլսա իտիմ, նէգիսիմի խօչնուտ էթմիչ օլսա իտիմ, վազը'ալար պուննտան քիւլլիյէն ֆարղլը օլաճագ իտի։

2. Գօմիսիօն ա'զալարընը պէն ըչտտ էթմէտիմ, խօտ բէյլէրիյլէ քէֆֆ ի եէտ էթտիլէր։ Ի'անէլէրին կէլտիյի մագսէտէ, խուսուսա Իսկէնտէրունտա վագը' պէյն էլ միւել գօմիսիօնա մէպտէթէն մուվաֆագաթ էտէմէտիլէր. հաթթա թէհատիւս էյլէյէն 'ատէմ ի իթթիհատը, 'ատէմ ի իմթիզաճը պէրթարաֆ էթմէք իչիւն Մր. Քէնէտի վէ Տօգ. Նիվիպլիեան էֆէնտիլէր թէյրիֆ պուլուրտուլար։ Ցագաթ գօմիսիօն ը մահալլի իտի'ալարընտա իսրար էտէրէք իչտէն չէքիլտիլէր։

3. Էվվէթթ, պիր միւտտէթ քէնտի պաչըմա իչլէտիմ. ֆագաթ պէյն էլ միւել գօմիսիօնըն մագսէտ վէ մէպտէսինէ թէվֆիգէն իչլէտիմ։

4. Միւլէթ վէ քիլիսէ թէֆրիգինէ կէլինճէ, պու չէյ սըրֆ իֆթիրատան 'իպարէթ տիր։ Պիզի չախսէն թանըյըպ, էսասլարըմըզա վագըֆ օլան Լուս. տօսթլար պու իֆատէնին եանլըչ օլսըզընա անլէր չէհատէթ էտէպիլիրլէր։

Քիլիսէճէ պիր թէպտիլաթ իճրա էթմէք իւզրէ, թահրիրէն վէ չիֆահէն Մր. Քէնէտիյէ բէճալար վէ իսթիտ'ալար վէրէնլէր օլաու իսէ տէ, պունա իլք մուդավէմէթ էտէն 'աճիզլէրի օլաու։ Պիզ վիճանըմըզա, իմանըմըզա գարչը պիր թէֆրիգաթ էթմէտիք. ի'անէ մատտէսինտէ պիր թէֆրիգաթ էտիլտի, ֆագաթ թարաֆըմըզատան տէյիլ, թարաֆ ը տիկէրտէն օլաու։ Կիւնիւն պիրինտէ միւթէ'ասսըպ վէ զա-'իֆ ֆիքրլի Լուս.լար թօփլանըպ պիր հէյէճանա թուլթուլտըլար «Նի՞չիւն պիզիմ ագէլէրիմիզ պիր Փրօ. վ'ըզը եէտիյէ թէվզի' էտլսին։» Սէվինիրիզ քի, Տէօրթ Եօլտա պու էֆքէարը թէրվիճ էթմէյէն միւնէվվէր ֆիքրլի, էյի նիւրէքլի չօգ ատէմլէր վար տըր։

5. Էհալիյի Փրօթէսթանլըզա ավամագ թէսավվուրը սըրֆ վէհմ վէ պի էսաս տըր։ Էկէր մուճիպիմիզ, մագսէտիմիզ պու օլսա իտի, ազ եա չօգ պիր չէյ ավլայապիլիր իտիք։ Պու հէվալիտէ պէօյլէ պիր բուհ պէսլէտիյիմիզ վէ պէօյէ պիր էֆքէարա զահիպ օլտուղըմըզդա չէհատէթ էտէպիլէճէք 'ազ ը սէլիմ պիր թէք ատէմ պուլունմազ։ Ինսան նիյէթ վէ Խրիսթիյանլըգ նամընա կէլմիչ օլան ազչէլէրի ինթէրէսօ վէ էտնա մուճիպլէր իւէ թէվզի էթմէտիք։ Վագա'ա չու գուսուրումը տախի ի'թիրաֆ էթմէէքտէն իճթինապ էթմէմ. պիր թագըմ մէնֆա'աթվէրէսթ վէ հըրս ը չան սահիպլի տատմլէրին մէզագ վէ մագսէտլէրինէ մուվաֆագաթ էթմէտիմ. եալան, հիւէ, ըի'այէթ ի խաթըր, իտարէսիզլիք էթմէտիմ, վէ զատտարըզլարա մուգավէմէթ էթմիչիմ տիր։ Պիզ պու տէվրի մէչրուԹիյէթտէ զաչէթալարատան չօգ չէյլէր մէ'մուլ էտիյօրըզ. անլէրին մուգատտէս էմէլլերի, զայէլէրի վար տըր։ Թէֆրիգէլէրի, թէ'ասսիւպի, ի'թիգատաթ ը պաթըլէլէրի, եալանլարը, զէլալէթի, տինսիզլիյի տէֆ' էթմէյի տիրլէր։ Էսէֆ էտէրիզ քի, նիչէլէրի մէզմաւմ վէ նասէզա չէյլէրի նէչր ու թա'միմ էտիյօրլար։

ՎԱՐԴԱՆ ԵՐԱՆԵՆՑ

Տէօրթ Եօլ

ՍԱՏՐ Ը ՃԷՏԻՏ ՀԱԳՓԸ ՊԷՑ

Սատր ը ճէտիտ Հագդը պէյ 1279 թարիխ ի հիճրիյէսինտէ Իսթանպօլտա տօղմուչ օլուպ էլևէվմ 48 եաչընտա տըր, Փէտէրի Շէհր Էմանէթի բէ'իսի Րէմզի էֆ. իտի։ Հագդը պէյ Թիւրքճէտէն պաչգա 'Աբտպճա, Ֆարսի, Ֆրանսըզճայա թէմամըյլա վագֆ օլսըզը կիպի Ինկիլիզճէ օգուչուպ եազար, իթալեանճա թէքէլլիւմ էտէր վէ Ալմանճայա տա վագըֆ տըր։ Հագդը պէյին միւթէ'ատտիտ մուհիմմ թէ'լիֆաթը մէվճուտ տըր։ Մէքթէպ ի Հուգուգատա մու'ալիմլիյինի Րօմայա եէվմի 'ազիմէթինէ գատար պիլաֆասըլէ տէվամ էթմիչ տիր։ Ի'չին ը մէչրուԹիյէթի միւթէ'ազըպ Մէ'արիֆ ժօնրա Տախիլիյէ վէ Թէքրար Մէ'արիֆ Նազարէթինէ վէ պիլախսէրէ Րօմա սէֆարէթինէ թաչինն օլունմըշ տըր։

ՃՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—·—

Մեծլիս ի Գե'սասանը 18ինճի ՅՃՂՆմ'ը. — Րուզնամէ ի միւզաքէրաթա կէչմէզտէն էվվել մէվրուա թէզքէրէլէր օգունմաղա պաչլանար, «Սէլանիքտէ էմլաք ը էմիրիյէ միյանընտա պուլունան ըրնթըմ իւզերինտէքի 'արսայա ինչասը մուգարրեր, վէ մէսարիֆի պիւտճէյէ զամմ ու 'իլավէ էտիմիչ օլան պինա իչին թէֆրիգի լազըմ կէլէն 2,000 մէթրօ 'արսանըն պէհէր մէթրօսը իչին 6 լիրա թախսիս իլէ 12 պին լիրանըն 326 ալնէսի պիւտճէսինէ իտալ օլունմասընա» տա'իր մագամ ը Սէտարէթտէն կէլէն թէզքէրէ միւվաղէնէ ի մալիյէ էնճիւմէնինէ հէվալէ էտիւտի։ —«Գաաթէմունի վիլայէթի զըրա'աթճա միւսթա'իտ օլտըղը թէրագզըյա վասըլ օլապիլմէք իչին չիֆթճիլիյին ուսուլը ճէտիտսինին թա'լիմ էտիլմէսի իչին, պու քէրրէ օլ վիլայէթտէն կէլէն թահրիրաթտա վէ անա լէֆֆ էտիլէն ճէտվէլ միւհթէվիյաթընտա կէօսթէրիլէն դարչըլըգ իւզերինէ 56 պին դուրուչըն մէզքիւր մահալէ սարֆըյէ պիր նիւմունէ չիֆթիլիյի, վէ միւհագաթտա ֆիտանըզլար թէ'սիսի վէ լազըմ կէլէն հայվանաթ վէ ալաթ ու էտէվաթըն ճէլպինէ տա'իր դալէմէ ալընան միւնֆէրիտ մատտէ ի գանուննիյէնին իրսալ օլընտըղը» մէ'ալընտաքի Օրման վէ Մէ'ատին նազարէթի թէզքէրէսի օգունարադ միւվաղէնէ ի մալիյէ վէ զրա'աթ էնճիւմէնինէ հէվալէ օլունմըշ տըր։ — 'Իլմիյէ թէգա'իւտա սանտըղըճա խազինէյէ թէվաի' օլունան պիւտճէ՝ միւվաղէնէ ի մալիյէ էնճիւմէնինէ հէվալէ օլունմըշ տըր։ — Հիւտէյտա մէզ'ուսլարընտան Թահիր Րէճէպ էֆէնտինին իսթի'ֆասը գապուլ օլունմըշ տըր։ — Սէնա'ա մէզ'ուսը Սէյիտ 'Ալի էֆէնտիյէ խասթա օլտըղը հասէպիյէ 3 այ մէ'զունիյէթ ի'թասըյլէ մէմլէքէթինտէ գալմասը թէնսիպ օլունմըշ տըր։ — ԵԷնի թէշքիլ օլունան գազալար նա'իպլերի թախսիսաթընէն 326 ալնէսի պիւտճէսինէ իտալընա տա'իր մագամը մէշիխէթին թէզքէրէսի միւվաղէնէ ի մալիյէ էնճիւմէնինէ հէվալէ օլունմըշ տըր։ — Ճանիք մէզ'ուսը 'Ասատուլլահ էֆ. իսթի'ֆա էթմիչ օլմադլէ եէրինէ եօզղատ մուֆթասարրըֆը էնճամի պէյին ինթիխապը գապուլ օլունմըշ տըր։ — Ի'տտաի մէքթէպլերինտէն Թահսիլ իւճրէթի ալընմասընա տա'իր էնճիւմէն մազպաթասը միւվաղէնէ ի մալիյէ էնճիւմէնինէ հէվալէ օլունմըշ տըր։ — Ատանա վիլայէթինտէ վուգու'ա կէլէն իղթիչաշտան տօլայը միւթէգարրիր օլան թիւճճարըն թասֆիյէի մու'ամէլաթը իչիւն վէրիլէն իքի մահ միւտէթին 4 այա իպլաղը իչիւն հիւքիւմէթ թարաֆընտան թանզիմ օլունան մատտէնին թասթիգի հագզընտաքի մազպաթա օգունարադ գապուլ օլունտը։ Մատտէ ի գանուննիյէ պէրվէճհի աթի տիր՝ «Իչպու գանուննըն պիրինճի մատտէսինտէ մուհարրեր 2 այ միւտտէթ ի միւրաճա'աթ 4 այա իպլաղ օլունմըշ տըր։» Պու մատտէնին եալընըզ Ատանա իչիւն տէյիլ, գանուննտա կէօսթէրիլէն մահալլեր իչիւն տէ ճարի օլտըղը էքսէրիյէթլէ գապուլ օլունտու։ — Հէքքյարի սանճաղընտաքի գազալարտան միւրուրիյէ րէսմինէն թէնզիլինէ տա'իր օլան թագրիր միւվաղէնէ վէ զրա'աթ էնճիւմէնինէ հէվալէ էտիլմիչ տիր։ — Մէ'արիֆ էնճիւմէնինէ հէր չիւ'պետէն տահա պիրէր ա'զա ինթիխապընա տա'իր վէրիլէն թագրիր գապուլ օլունմըշ տըր։ — Թէրագզը ի զըրա'աթ իչիւն Տօգթ. Տաղաւարեան էֆ. նին թագրիրի օգունըպ չիտտէթլի միւնագաչալարա պա'իա օլմուշ, վէ նիհայէթ զրա'աթ էնճիւմէնինէ հէվալէ օլունմըշ տըր։ — ԵԷմէն վիլայէթինէ պիր վալի մու'ավինինին թա'եինի հագզընտա տախիլիյէ էնճիւմէնինին մազպաթասը օգունարադ էրթէսի մէճլիսին րուզնամէսինէ իտալը էքսէրիյէթլէ գարարլաչտըրըլտը։ — Գավանիյն ի մալիյէ էնճիւմէնինճէ թէգա'իւտա նիզամնամէսինին 29ինճը մատտէսի եէրինէ գա'իմ օլմադ իւզրէ թէքլիֆ էտիլէն մէվատտ ը գանուննիյէ միւզաքէրէսինին տէ էրթէսի րուզնամէյէ իտալը էքսէրիյէթլէ գարարկիր օլտըղը կիպի, 'ալէլ'ումում իմթիյազլար հագզընտաքի լա'իհա ի գանուննիյէնին տահի եինէ 'այնի րուզնամէյէ իտալը էքսէրիյէթլէ գարարկիր օլտու։ Մէճլիսին 21ինճի իճթիմա'ընտա պաչլըճա թէնսիպաթա տա'իր թագրիրլեր օգունմըշ, վէ իչպու թագրիրլերին միւզաքէրէսի մէճլիսին պիւթիւն վազիֆընը իչղալ էթմիչ տիր։ 'Ագըպէթ քհաթիպ Մէճտի էֆ. թէքլիֆլերի պէրվէճհ ի աթի օգումըշ տըր։ Պիրինճի Իսմա'իլ Մահիր էֆէնտինին աթիտէքի թէքլիֆի իտի. «Թէտգիգ գօմիսիօնլարը իլէ թէտգիգ ի թէնսիպաթ գօմիսիօնլարը պիրլէշսինն» Իւսքիւպ մէզ'ուսը Սա'իա էֆէնտինին թէքլիֆի «Շու'պէլէրտէ պօչ գալան ա'զաի քիրամ հէր գաչ քիչի իսէ պունլարընն ճէմ'իյէ թէնսիպ գօմիսիօնընըն թէվսի'ի» պու թէքլիֆ տէ գապուլ օլունմասը։ Ա'զատան Մամափուլօ էֆ. տախի չու թէքլիֆի էթմիչ տիր. «Էնճիւմէն ա'զասընըն օթուզա իպլաղըյէ պէհէր գրսմը օնար ա'զատան միւրէքքէպ օլմադ իւզրէ 3 գրսմա թագսիմի, վէ պէհէր գրսմընըն րէտտ ի իսթիհա'ա հագզընտա վէրճէյէ գաբարլարընն գաթ'ի օլմասը, վէ գապուլը իսթիհա'ա

հագդընտա տախի վերէճէյի թագրիրին 3 գըմռըն իճթիմա'ըյէ հալ օլունարագ գարարը գաթ'իյէ բապէ էտիլմէսի։» Պու թէքլիֆ էքսէրիյէնթլէ գապուլ էտիլմիշ տիր։ Պա'տէհու պու մէա'ղէյէ տա՛իր եհինէ միւզաքէրաթա տէվամ օլունմըշ, վէ 'ադըպէթ «Թէտգիդ ի թէնսիխաթ էնճիւմէնի հէյ'էթ ի 'ումումիյէսինճէ մաղտուրիյէթի վէ պիլա սեպէպ ի սահիհ ի գանունի գատրօ խարիճինէ չըգարըլմըդը թէհադդուգ էտէնլէրին միւնհալ վուգու'ընտա սընգ վէ մա'աշճա մէ՛մուրիյէթի սապգալարընա մու'ա տիլ խըտմէթլէրտէ իսթիհսաամընա գարար վէրիլմէսի իչիւն թէտգիդ ի թէնսիխաթ հէյ'էթ ի 'ումումիյէսինէ սէլահիյէթ վէրիլմէսինի թէքլիֆ էտէրիմ.» սուրէթինտէ Վարդգէս էֆ. Թարաֆընտան վէրիլէն թաղրիր օգունարագ 'այնէն գապուլ օլունմըշ վէ մէճլիսէ նիհայէթ վէրիլմիշ տիր։

Մ.-Ընէվի'. Սաար ը ճէտիտ Հագդը պէյ Րօմտան միւֆարագաթ էթմիշ օլուպ պու կիւն Տէրէսա'ատէթ միւվասլէթինէ ինթիզար էտիլմէքտէ տիր։ Տարիւլ Ֆիւնուն թալէպէլէրի միւշաւրիւէյի վէք մուխանթան պիր սուրէթտէ խաթիպ պալ էյլէյճէքլէր տիր։ Հագդը պէյին Սէտարէթի գապուլ էթմէք իչիւն թագտիմ էթիյի չէրա'իթճէ էլան թէքմիլ ի'թիլաֆ հասըլ օլմամըշ օլուդը ճիհէթլէ, միւշարիւէյ Սաար'զամ մագամընտա տէյիլ, անճագ Րօմա սէֆիրի մագամընտա, վէ թա՛թիլ իչիւն Րօմտան միւֆարագաթ էթտիյինի պէյան էյլէմիշ տիր։ Ելնի թէչքիլ օլունճագ գապինէտէ Գաբրիել էֆ. Նորսաունկհան խարիճիյէ նազարէթի թէքլիֆ էտիլճէյի բիվայէթ օլունըյօր։ —Թան զազէթասը Հիւսէյին Հիլմի փաչանըն սուգուրէթընա տա՛իր պիր պաչ մէգալէ նէչր էյլէմիշ տիր։ Անտէ միւշարիւէյինի ումուր ը սէտարէթի հիւան ի սուրէթլէ իֆա էթմիշ խսէ տէ Ի. վէ Թ. ճէմ'իյէթի իլէ ուզլաչամասընը իչիւն ճէմ'իյէթ ի մէզքիւրէնին թալէպի իւզէրինէ իչտէն չէքիլտիյի զիքր էտիլմիշ տիր։ Վէ պունա իսթիմալէն պիր թարաֆտան Լինչ մէա'էնէսի վէ տիկէր թարաֆտան էրմէնի Փաթրիգինին թալէպի իւզէրինէ Ատանա խտարէ ի 'էօրֆիյէսի գաբարլարընըն ևէնիտէն թանգիգինի Հիլմի փաչանըն էմր էթմէսի վագը'ասը սէպէպ օլմաուշ տընը տէյիւ իֆատէ էյլէմիշ տիր։ Մուհարրիր «Ինչէր 'Ապտիւլ Համիտ զէմանընտա պաչդա տիւրլիը մի ճէրէյան էտէը իտի» տէյիւ սիը'ալ էթմիշ, վէ «Շիմտիլիք Թիւրքիա ումուրընըն վէք զայր ի թապի'ի պիր թարզտա ճէրէյան էթմէքտէ օլարդը հիւքմիւնիւ վէրմէյէ մէճպուր ըզ» տէմիշ տիր։ Թանին Պունա ճէվապէն եազտընը պիր մէգալէտէ Հիւսէյին Հիլմի փաչանըն սուգուրէթունու թալէպ էտէն Ի. վէ Թ. ճէմ'իյէթի տէյիլ, անճագ Փարլամէնթոսաքի Ի. վէ Թ. ֆըրգասը օլտրղընը տէրմիյան էյլէմիշ տիր։ —Պիր տար իւլ ֆիւնուն իլէ վիլայաթտա պա'զը մէքտաթիպ ինչա վէ իսլահաթը սա՛իրէնին իճրասը զըմընընտա 500,000 լիրալըզ պիր թախսիսաաթը միւնզամմէյի թալէպ մադէտիյէ մէ'արիֆ նազարէթի թարաֆընտան ախիրէն մեճլիս ի մէա'ուսանա պիր լա'իհա իրսալ էտիլմիշ իտի։ Լա'իհա ի մէզքիւրէ սէնէ ի աթիյէ ի մալիյէ իպթիտաաընտա մէվզը' ի թաթպիգէ գօնուլմագ իւզրէ լազըմ կէլէճէյի թէքլիֆինի գապուլ էյլէմիշ տիր։ — Կիրիտլիէր Ա.թինայա մէա'ուս կէօնտէրէճէքլէրինէ Եունանիսթան Գրալը նամընա եէմին էթմիշլեր տիր։ Պու վագը'ա էվրօփա մէհաֆիլ ի սիյասիյէսինճէ հէյճէանը պատի օլմուշ տը։ Կիրիտլիլերին չունրիշ վէ իսթիքլալ չըգարմալարընա վէ թէ'ահհիւտաթ ը սիւվէյիյէյ մուղայիր պիր հարէքէթտէ պուլունմալարընա մէյտան վէրմէմէք իւզրէ կիրիտէ եէնիտէն էվրօփա 'ասքերի ի'զամը լիւգումընա տա՛իր թէ'աթի ի էֆքեար էտիլմիշ տիր։ —Պաղատտա վիլայէթինէ թա'յին օլունան Նազըմ փաչանըն պէրատէր կէօնիւրէճէյի զազէթան եիւզէ պալիղ օլմուշ, վէ պունլար 'ասը գապիւլէլերի թէ'սիպ ի չիւն ալայրա թագսիմ էտիլճէքլէր տիր։ – Լինչ իմթիյազը սէպէպիյլէ Պաղտատտա 'ագտ էտիլէն միթինկլերէ իլթիհագ էթմէք իւզրէ չէնրէ կէլէն էհալի քէմալ ը սիւքիւնէ եէրլերինէ 'ավտէթ էյլէմիշլեր տիր։ — Մ'իրիւիվա Մուսթաֆա փաչատան ալընան թէլէկրաֆնամէտէ էչգրյա իւէ իքի ատֆ'ա միւատէմէ վագը' օլտրղը վէ էչգրյանըն թէլէֆաթը քիւլիյէյէ օղրատըղը պիլտիրիլմիշ տիր։ —Սուլթան Մուհամմէտ Խան ը Խամիս հազրէթլերի սէնէ ի ճէտիտէ միւնասէպէթիյլէ Փափայա պէյան ը թէպրիքաաթը հավի պիր թէլէկրաֆնամէ քէչիտէ էյլէմիշ տիր։ Պու թէլէկրաֆ էֆէյիճէ մուճիպ ի հայրէթ օլմուշ տըր։ — Կէչէն կիւն չէհրիմզատէքի 'ասքերի գլիւպինտէ 'ումումի օրտու նազընա իթթիխազ էտիլէն պիր զարար մուճէմպինճէ պիւթիւն օրտու 327 սէնէսի նիհայէթինէ գատար իբի այլըգլարընը ի'անէ ի պահրիյէյէ թէրք էթմէյի թէ'ահհիւտ էյլէմիշ տիր։ — Հուրրիյէթ գահրամանը Նիյազի պէյ պիւտէրինին 'ագտ ը իզահիվաճ զինէ-

թինտէ հազբը պուլուղնմադ իչիւն Իսթանպոլա կէլմիչ տիր։ —Վիէննատան Լոյթ-Ագենսիյէսը զազէթասընա վարիա օլան պիր թէլէկրաֆնամէյէ նազարէն Սատրա՚զամ Հիւսէյին Հիլմի փաշա մէճլիս ի մէպ՚ուսանը տաղըթմադը թաստվուր էթմիչ իսէ տէ, ճէմ՚իյէթ պու թաստավուրաթա ակեան օլունճա սատրա՚զամը իսթի՚ֆայա մէճպուր էյլէմիչ տիր։ Թանէն պու խապէրի թէքզիպ էտիյօր։ — Նէօլօջա զազէթասը Տիվան ը Հարպը ՚Իօրֆի գարարըյլէ պիլա միւտաէթ թա՚թիլ օլունմըշ սըր։

Ինճ. ճէմ. Միս Փաուրսըն քէսպ ի իֆագաթ էթմէյէ պաչլամըշ իտիյինի պա մէսէրրէթ պէյան էտէր իզ։ Տօգ. վէ Միսիս Պարնըմ պու հաֆթա Սալը կիւնիւ Պրուտատան ՚ավատէթ էյլէտիլէր։ — Սարգիս էֆ. Կ. Թէլէֆէեան վէ պիրաաէրի Հրանդ էֆ. Թէլէֆէեան պու Փ. էրթէօլ կիւնիւ չէհրիմ-ղէ մի՚ւվասէլէթ էյլէմիչլէր տիր։ — Ամէրիգատան Ստեփան էֆ. Եաչեան Կիլիկիա միւթաճիրլի իչիւն իտալէխանէմիզէ 8 տօլար (192 ղրչ) իրսալ էյլէմիչ տիր։ —Միհրան էֆ. Ճովհաննէսեանըն «Գրական համբաւներ, եւ անոնց քննական արժէքը» նամ էսէրինի ալտըգ։ Պու քիթապ 340 սահիֆէտէն ՚իպարէթ օլուպ, միւ՚էլիֆ 17 էրմէնի միւ՚էլիֆլէրին էսէրլէրինի թէնգիտ էյլէմիչ տիր։ —Իզմիրլեան Կաթողիկոս հազրէթլէրի Սատանա ֆէլաքէթզէտէկեանընըն տէֆ՚ի իսթիյաճը մագսատիյէ թէչէքքիլ էթմիչ օլան մուխթէլիթ գօմիսիօն րէ՚իսի Մր. Փիլիթ Սալ ը ճէտտա ի էֆրէնճի միւնասէպէթիյէ պիր թէպրիք թէլէկրաֆը քէչիտէ էյլէմիչ տիր։

Էրմ. ճէմ. Փաթրիգխանէ մէճլիս ի ճիսմանիսի թարաֆընատան Ս. Փաթրիգ հազրէթլէրի իլէ իսթի՚ֆա մէս՚էլէսինէ տա՚իր միւլագաթ էթմէք իչիւն կէօնտէրիլէն հէյ՚էթէ միւչարիէյ՚ ճէվապէն, Մէթաւիպ ի մա՚լիւմէ թէսվիյէ էտիլմէտիքճէ իսթի՚ֆասընը կէրի ալմայաճաղընը, երքեան ը հիւքիւմէթին էրմէնիլէր հագգընատա հիւան ի նիյէթ վէ թէ լէճճիւհիւ միւսէյէմ իսէ տէ, վէրիլմիչ օլան վա՚ալարըն իճրասը լազըմ կէլտիյի, վէ պունլար իճրա էտիլմէտիքճէ փաթրիգլիք մէվգը՚ինէ ՚ավատէթին մուվաֆֆըգ օլամայաճաղընը պիլտիրմիչ, վէ պիլհասսա ճէպէլ ի Պէրէքէթ միւթէսարրըֆ ը սապզը Աաճ պէյին մանքիւմիյէթինի թալէպտէ իսրար էտէճէյինի ՚իլավէ էթմիչ՚ տիր։ — Ս. Փաթրիգին իսթի՚ֆասը մէս՚էլէսինէ տա՚իր միւլէթ մէճլիսինտէ աթիտէքի թէքլիֆ էքսէրիյէթ ի մութլագա իլէ գապուլ օլունտու. «Միւլէթ մէճլիսի Ս. Փաթրիգին իսթի՚ֆասը էսպապընա տա՚իր Վարչութիւնըն իզահաթընը իսթիմա՚ էթտիքաէն ասնրա, միւթալա՚աթ ը միւսիյէ իչիւն միւքէմմէլ պիր թարզիյէ իսթիհսալ զըմնընտա Վարչութիւնըն ղայրէթինէ էմնիյէթինի թէքրարլա, եէնի գապինէնին կէօնթէրէճէյի թէմայիւլաթ մուճէպինճէ Ս. Փաթրիգին իսթի՚ֆասընըն հալը քէյֆիյէթինի Վարչութիւնըն սա՚յ ու ղայրէթ ի տուրէնտիչանէ վէ պասիրէթ-քեարանէսինէ թէրք,էյլէր»։ —Եէնի թէչքիլ օլունաճագ հէյ՚էթէ ի վիւքէլատա Գարրիել էֆէնտի Նորատունկեանըն Խարիճիյէ ճաղարէթինէ տա՚վէթ էտիլէճէյի րիվայէթ օլունմագտա տըր։ — Իսթիպատատ տէվրինտէ Մէրզիֆունատա էրմէնի մէզարլըղընըն պիր գըսմը Րումլար թարաֆընատան զապթ օլունմըշ օլմաղլէ, պու տէֆ՚ա էրմէնիլէր օրայա ճէնազէ տէֆն էթմէք իսթէտիքլէրինտէ, Րումլար թարաֆընատան միւսամահ՚աթ վազը՚ օլմուշ տըր։ —Էրմ. Փաթրիգխանէյի մէճլիս ի ճիսմանիսինին պիր մէքթուպը իւզէրինէ Էրմ. մէ՚ապրիֆ գօմիսիօնը թաչրատա պուլունուպ, էսնան ը ՚ասքէրիյէյէ տախիլ օլան էրմէնի մահ՚ալիմլերինին էսամիսինի մէրխասալըգլարտան թալէպ էթմիչ տիր։ —Ճէպէլ ի Պէրէքէթ Տիվան ը հարպը թաթաֆընատան ի՚տամ ճէզասընա հիւքմ էտիլմիչ օլան Ջաւէն, Սարգիս, Ասատուր վէ Ճակոբ պա իրատէ ի Շահանէ թախֆիֆ ի ճէզայա նա՚իլ օլտըլար։ — Ջէյթունատան Փաթրիգխանէյէ հազրէտըղընա կէօբէ, օրատաքի գըչլա ՚ասաքիրի տա՚իմա թէպտիլ օլմադտա վէ եէնիլէր կէլմէքտէ օլուպ. թէպտիլ օլունան ՚ասաքիրին էչհասը տա պիլա իւճրէթ ճէպրէն Ջէյթունլըլարըն դաթըրլարընա հիւքէտիլմէքտէ տիր։ Քէզա Կոկիսոն էրմէնիլէրինին չալընմըշ էչհալարընըն ի՚ատէսի իչիւն Փաթրիգխանէտէն լազըմ կէլէն մահալէ միւրաճա՚աթ օլունմասը րէճա օլունմըշ տըր։ —Պու տէֆ՚ա Տախիլիյէ նազըրընըն Հալէպ վիլայէթինտէն ալտըղը մա՚լիւմաթտա Ջէյթունատա էհալիյի թազիդ էթմէք եօլունտա ահվալըն վուգու՚ պուլմատըղը խապէր վէրիլմիչ տիր։ — Էչմիածին Ս. Կաթողիկոսըղընա մախսուս տա՚իրէնին միւճէտտէտէն ինչասը Րումսիալը էրպապ ը խայրաթ վէ հասանաթտան Մանթաչօֆ պիրատէրլէր թարաֆընատան տէր՚իհտէ էտիլմիչ տիր։ Պու մագսատլէ էչմիածինէ պիր հէյ՚էթ ի մի՚մարիյէ կէօնտէրիլմիչ, վէ պու ուղուրտա 100,000 րուպլի թախսիս էտիլմիչ տիր։ Ս. Կաթողիկոս՝ խայրփէրվէրան ը միւմահիէյհիւմէ պիր թագտիրնամէ կէօնտէրմիչ տիր։ —Փաթրիգխանէյէ Մր. Կլէտաթընըն 100նճի սէնէի տէվրիյէսի չէնկիյինէ իչթիրաք իչիւն պիր տա՚վէթ վազը՚ օլմուշ իսէ տէ, մէճլիս ի ճիսմանի մէրասիմ ի րուհանիյէյէ պիր րէնկ ի սիյասէ վէրիլէճէյի ճիհէթլէ, միւթէվէգգիֆանըն էվսաֆ ը պէրկիւզիտէսինի հավի պիր նամէ կէօնտէրմէքլէ իքթիֆա էտիլմէսինի թէնսիպ էթմիչ վէ պու սուրէթ գարարկիր օլմուշ տըր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

—·—

Կէչէն հաֆթա Սալը կիւնիւ Թայֆ պիւսպիւ-թիւն ճէն. Ամէրիգայա մախսուս վէ միւնհասըր օլմագ իւզրէ 72 սահիֆէլիք պիր 'իլավէ չըդարմըշ տըր։ Տիւնեանդըն պու Թարաֆընտա պուլընան պիր չօգ քիմսէլէրին նազարընտա Ամէրիգա ատմէք Մ. Ամէրիգա եախօտ չօգ չօգ Մ. Ամէրիգա վէ Գանադա տա ատմէք տիր։ Լաքին էվրոփանըն 2 միլի վիւս-'աթընտա օլան վէ 'ըրդ վէ լիսանճա Մ. Ամէրիգա-տան, Իսփանիանըն Ինկիլիթէրրատան ֆարղը օլ-տըղը գատար ֆարղը օլան ճէնուպի Ամէրիգա, Թայֆըն տէմիյի կիպի «Բէնտինին սէրվէթ վէ մա'-մուրիյէթ մէնսպ'ալարընըն քէսբէթինի վէ մէս"ուլի-յէթլէրինի տահա եէնի անլամըշ օլան պիր գարա գըթ'ա ի 'ազիմէսի տիր։» Հէմ տէ իչպու 'ազիմ գարա գըթ'ասընըն պա'զը գըսմլարը չու օն պիր գաչ սէնելէրտէ քէմալ ը սիւբ'աթլէ թէրագդը էթ-մէյէ պաչլամըշ տըր։ Ճէնուպի Ամէրիգա ճիւմհու-րի հիւքիւմէթլէրի արասընտա էն միւթէրագդըը օլան Արճէնթինա պու սէնէ միւսթագիլ պիր մէմ-լէքէթ հալինատքի մէվճուտիյէթինին 100իւնճի ըէ"ս ի սէնէ ի տէվրիյէսի չէնիյինի իճրա էթմէքտէ տիր, գիրա պու մէմլէքէթ մաշարը ը մուվաֆֆա-գիյէթ օլան պիր ինգըլապ նէթիճէսինտէ 1810ատա Իսփանիա հիւքիւմէթի պօյունտըրըղընը գըրըպ քէնտի իւսթիւնտէն աֆդամագա մուվաֆֆագ օլմուչ տըր։ Մայիս 25տէ ի'լան ը հուբրիյէթի թէզքեար իչիւն ինչա օլունաճագ միւքէլլէֆ ապիտէնին վագ' ը էասը րէսմի իճրա օլունաճագ տըր։ Թայֆտա նէչր օլունան րէսմլէր իապաթ ու իրա"է էտիյօրլար քի մէմլէքէթին փայիթախթը Պօչնօս Այրէստէ կէ-նիչ սօգագլար վէ խայլի միւքէլլէֆ պինալար վար տըր, վէ պիր պէնտ ի մախսուստա պէյան օլուն-տըղընա կէօրէ, «Արճէնթինա վէ Պրազիլիա էվրօ-փանըն հէր հանկը պիր չէհրի գատար միւթէրագ-գը փայիթախթլարա մալիք պուլունմալարընտան տօլայը միւֆթէհիր օլապիլիրլէր» 1895տէն պէ-րու Պօչնօս Այրէսին նուֆուս ը էհալիսի 663,000-տէն 1,189,000է վէ պիւթիւն մէմլէքէթին նուս-ֆուս ը էհալիսի 4 միլիօնտան 6.50 միլիօնա չըգ-միչ տըր։ Իչպու թէզայիւտ ի նուֆուս գըսմէն մուհաճէրէթտէն իլէրի կէլմէքտէ տիր։ Զիրա սօն էլլի սէնէ զարֆընտա մէղքիւր մէմլէքէթէ 4 մի-լիօնտան զիյատէ մուհաճիր տախիլ օլմուչ տըր։ Արճէնթինա նուֆուս ը էհալիճէ թէրագդը էթմիչ օլտըղը կիպի, թա'իմ ու թէրպիյէճէ տախի թէրագ-գը էթմիչ տիր։ Էլճէվմ օրատա 354 փրօֆէսօրը վէ 3886 թալէպէսի պուլունան 3 տարիւլֆիւնուն մէվճուտա օլտըղը կիպի, 3,725 թալէպէսի պուլը-նան 26 պապ տախի գօլէճէլէր վար տըր։ Մու-հիմմ պիր գըսմը մէսքէնէլէր իլէ չէհրլէր հըֆզ իւսուրհէսինին գավա'իտ ու ուսուլլարընա տա'իր մա'լիւմաթտան 'իպարէթ պուլունան 'իլմի թըպպըն Արճէնթինատա զայէթ սիւր'աթլէ թէրագդը էթ-միչ օլտըղը չու քէյֆիյէթտէն անլաչըլա պիւիր քի 1,824տէ օրատա վէֆիյաթըն մըգտարը պինտէ 31 օլտըղը հալտէ 1,908տէ իչպու մըգտար պինտէ 14½ա էնմիչ տիր։ Արճէնթինանըն սէրվէթի չօգճա չիֆթլիք մահսուլաթընտան վէ հայվանաթ ը էհլիյէ-տէն 'իպարէթ տիր։ Սօն Թահրիր ի նուֆուստան անլաչըլտըղընա կէօրէ, մէմլէքէթտէ 29 միլիօն սըղըր, 67 միլիօն գօյուն, 7½ միլեօն աթ վէ 4 միլիօն քէչի պուլունմագտա իտի։ Պու հիսապտան նու-ֆուս ը էհալիտէն հէր պիրինէ Թագրիպէն 5 սըղըր իլէ 10 գօյուն տիւմէքտէ տիր։ Պուղտայ մահ-սուլը էն միւքէմմէլ չիֆթ ալաթ վէ մաքինալարը դուլլանմագ սուրէթիյլէ էն ֆէյնի պիր Թարզ ու ուսուլտա էքիլիպ պիչիլմէքտէ տիր, վէ Արճէն-թինատան մէմալիք ի սա'իրէյէ իխրաճ օլունան պուղտայ մահսուլը իլէ սըղըր էթինին մըգտարը ղայէթլէ քիւլլիյէթլի օլուպ մըգտար ը մեղքիւր սե-նէտէն սէնէյէ արթմագտա տըր։ Թայֆըղըն փէյ-զամպէրլիյինէ կէօրէ, տիւնեանդըն կիթտիքճէ չօ-ղալմագտա, վէ սըզըշմագտա օլան սէքէնէսինէ ղրտա պուլմագ մէս"էլէսինին կիթտիքճէ քէսպի միւշքիլաթ էտէճէյի 'ասր ը հազըրտա ճէնուպի Ա-մէրիգա տիւնեանդըն մէմալիք ի սա'իրէյէ պաչլըճա զախիրէ իխրաճ էտէն լիմանը օլաճագ տըր։ Ար-ճէնթինատա զաթէն 24,000 քիլօմէթրօ ուչուն-լըղընտա չմէնտեֆէր խաթթը պուլունտըղը կիպի պիր Թարաֆտան տա եէնի խաթթլար ինչա էտիլ-մէքտէ տիր։ Ալմանիանըն 6 միլի վիւս-'աթընտա պիր մէսահէ ի սաթհիյէսի, վէ Ալմանիանըն սէ-քէնէսինին օնտա պիրինտէն պիլէ էքսիք պիր նու-ֆուս ը էհալիսի օլտըղը հալտէ, Արճէնթինա պէլ-քի հագըն զէմանլէրտէ սէքէնէսի չօգ մէմլէքէթ-լէր էհալիսինտէն օլուպ տա քէնտինին հուտուտը տա'իրէսի տախիլինտէ եէնի մէսքէնլէր արայան մուհաճիրլէրին տահա չօգ մըգտարտա քէնտիսինէ կէլտիյինի կէօրճէք տիր։

Կէչէն հաֆթանըն Չարչէնպիհ կիւնիւ (Դեկտ. 29) կլաասթընըն 100իւնճիւ րէ"ս ի սէնէ ի տէվրի-յէսի չէնիյի իճրա օլունմըշ տըր։ Պու չէնիյէքէր սաչէթ Ինկիլիթէրրայա մահսուր օլմայըպ տիւնեա-նըն չար ճիհէթինտէ միւթէվէֆֆա ի միւչարիէյ-հին ատհասընտան միւսթէֆիտ օլմուչ օլան գավմ-լար արասընտա էզճիւմլէ Պուղարիսթանտա, Նուս-նանիսթանտա վէ սա'իրէտէ տախի իճրաէտիլմիյէր տիր։ Չաթթա Եունանիլէր Տէրիսա'աաէթտէ տախի միւչարիէյհին զիքրինէ պիր իճթիմա' 'ադա էթմիյէր։ Պիլա չիւպհէ Մր. Կլաասթընըն քէնտի

'ասրընըն կէրէք ինկիլթէրրա թարիխինտէ վէ կէրէք պիւթիւն մէտէնի 'ալէմին թարիխինտէ էն մուհիմմ րոլ օյնայան էվլ ի սիյասէթտէն պիրի օլտըզը միւնասէպէթլէ պու չէնլիքլէրտէ քէնտինին գապիլիյէթի վէ էվսաֆը թա'տատ էտիւմիչ տիր։ Անընըն պիր նաթրգափէրտազ մագամընտա գապիլիյէթի, պիր գուլաղուզ մագամընտա իդթիտարը, էհալինին անվալընը թէրճի' էթմէք պապընտա վասի' թէսպիրլէրի վէ հօրուլմագ պիլմէզ սայ' ու իդտամը, ումուրը սիյասիյէտէ պիլէ իպրազ էթտիյի ախլագի խաթիգամէթի, թէ'ատիյէ տիւչար օլան գավմլարա կէօսթէրտիյի իշթիրաք վէ ուգաթտըզը հէտի մու'ավէնէթ, վէ պունլարա միւմասիլ սա'իր էվսաֆը քէնտինի 'ումումա սէվկիւլիւ գըլմըշ, վէ նիչէ գավմլարը հիսս ի մինէթտարի իլէ քէնտինէ բագթ էյլէմիչ տիր։ — Մր. Կլատսթընըն մախտումլարընտան վէ էրլէվմ ինկիլթէրրա վիքէլասընտան պուլունան Մր. Հըրպըրթ Կլէտսթընն Միւթթէհիտ Ճէնուպի Աֆրիգա հիւքիւմէթինին իլգ վաի ի 'ումումիսի օլմագ իւզրէ ինթիխապ օլունմուչ տըր։

Պու կիւնլէրտէ Էվրօփանըն նազար ը տիգգաթըն ճէլպ էտէն մուհիմմ սէս'էլէլէրտէն պիրի ինկիլթէրրա իլէ Ալմանիա արասընտա պիր ի'թիլաֆըն գապիլ իւլ իճրա օլուպ օլմասըդը տըր։ Պէրլինտէն մէվսուգ պիր մէնպա'տան Լօնտրատաքի Սընէ-ոըռ զազէթասընա կէօնտէրիլէն պիր խապէրէ կէօրէ Ալմանիա աթիւզգիքր իչ մատտէ իւզէրինէ ինկիլթէրրա իլէ ի'թիլաֆ էթմէյէ բազը տըր, եա'նի, 1. Միւսթամլէքաթա միւթէ'ալիգ պա'զը մէս'էլէլէրտէ՝ խուսուսա Աֆրիգատա թէ'ավիւն էթմէյէ իթթիֆագ։ 2. Պօղազ իչինտէն Իրան քէօրֆեզլինէատէք հազրն չարգա 'ալագատար օլան մէս'էլէլէրճէ ի'թիլաֆ. 3. Գուվվաի պահրիյէնին թէվսի'լինէ տա'իր պիր ի'թիլաֆ։ Պու իքի տեվէթլէրը արասընտա թէ'ավիւն էսասը իւզէրինէ ի'թիլաֆ ագալի պիզիմ մէմլէքէթիմիզճէ զայէթ մուհիմմ նէթիճէլէրի միւնթիճ օլաճազը պէտիհի տիր։

Պաղտատ խաթիբընա տա'իր պու հագրնլարտա Յիրանսա խարիճիյէ նազըրը Մ. Փիշօնըն պէյան էյլէտիյի էֆքեար վէ օ խուսուստա Թայմս զազէթասընըն իֆատէսի տախի չայանը տիգգաթ տըր։ «Թայմս» զազէթասը Պաղտատ չըմլէնտըֆէրի իչիւն Յիրանսանըն 1902 սէնէսինտէ Մ. Տէլգասէ թարաֆընտան վազ' օլունան էսաստան պիր զէրրէսինի պիւէ թէրք էթմէտիյինի հազարգտան սօնրա, Պաղտատ խաթիբընը պէյն էլ միւէլ պիր փրօժէ հալինէ կէթիրմէք իչիւն Մ. Փիշօնըն տէրմիյան էյլէտիյի միւթալա'այը Ինկիլթէրրանըն թաստիգ էտէճէյինի, մա'մաֆիհ Ինկիլթէրրանըն տա պա'զը թէքլիֆաթ տէրմիյան էտէճէյինի, մէսէլա պիւթիւն խաթիբըն պէյն էլ միւէլ պիր հէյ'էթ ալմասընա լիւզում օլմայը պ՝ հէր պիր տէվլէթին խաթիբ իւզէրինտէ պիր գըսմ ինչաաթը քէնտիսինէ թախսիս էթմէսինի, վէ Մէզոփոթամիա գըսմընըն իսէ Ինկիլթէրրայա հասրընը, վէ պու պապատա 'ադտ օլունաճագ մուգաւվէլէնին տէվլէթի 'Օսմանիյէնին մէնաֆի'ինէ զաբար վէրմէյէճէք սուրէթտէ օլմասընը տէրմիյան էյլէմիչ տիր։

'1909, Դեկ. 22 Յունվ. 4, 1910

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ. Էսհ միւպէտ. գինտը.		Լ. օ.	103	12	
Շ. Տէմիր Եօլ. Թահվ.	»	Ֆրգ.	217	12	
Ա. Գրէտի Ֆոնսիյէ Էժիպսիէն		»	318		
Բ. » » »		»	260		
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէտ		»	427		
Մէճիտիյէ զրչ.	108	7	Դրըմից զրչ.	50	
Մէճալիք զրչ.	101		Լիրա Ինկլիզ »	110	8
Կիւմիւշ ուճգ. »	103	20	Կմշ. մնթ. ճսը »	60	
Նափօլէօն	87	15	Գարպօն գա'իմէ	8	60

'ԷՕՄՐԻՄԻԶ ՖԱՆԻ ՏԻՐ

Պէնի աէմ, էյի տինլէ փէնտիմի,
Զէնտ կիւֆթար'լէ հիսսիյաթըմ', քէնտիմի
'Ադրզ էտէյիմ հէմ միւչքիլաթ տէրտիմի՝
Թա'րիֆ իւէ քի 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

'Կէզ իչիտիր գուլազլարըն վար իսէ,
'Կէզ իչիթմէք թա'լիմէ մէտար իսէ,
'Կէզ հաքիմ գալպ նէսայհ թուռթար իսէ՝
Հիչ ունուտմա քի 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

Թապի'աթա աչ գուլաղըն', կէօզլիւնիւ,
Իչիթմէյէ հէփ էչանըն սէօզլիւնիւ,
Մէյր էթմէյէ ինգիլապըն էօզիւնիւ,
Անլամազա քի 'էօրիւմիւզ ֆանի տիր։

Զաղլայարագ ճէր'ետն էտէն ըրմազլար,
Սարարարագ ևէրէ տիւչէն կափրազլար,
Պու կիւն աչան, եարըն սօլան զամպազլար,
Ի'լան էտէր քի 'էօրիւմիւզ ֆանի տիր։

Ճիվիվ, ճիվիվ կօթէն քիւչիւճիւք գուլլար,
Ֆի սէօլէրի Խալիզէրին' ալգըշլար,
Տէօնմէյինճէ՝ կէլիպ կէչտիքճէ գըշլար՝
Անլատըրլար քի 'էօրիւմիւզ ֆանի տիր։

Հուպուպ էտէն պատը նէսիմ վէ լաթիֆ
Հէր էսաիքճէ ֆըսըլթըյ'լէ փէք խաֆիֆ
Անտէն պիր տէրս ալըր հէր գալպ ը 'արիֆ
Ֆի տիւնեատա պու 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

Թուլու'իյ'լէ հէր կիւն էպվապ ը սահար
Կիւլլէր իլէ օլուր իքէն զիյնէթտար՝
Ղուրուպ իլէ նիհան օլան միհր թապտար
'Իպրէթ վէրիր քի 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

Պէհար իլէ կիւլչէն օլան պաղչէլէր,
Նուր, եաղմուր'լէ խուրրէմ օլան զօնչէլէր,
Մէզանտիտէ օլուպ հէման սօլսալար
Տէմէզլէ՞ր մի քի 'էմրիւմիւզ ֆանի տիր։

Սիւր'աթ'լէ կըլլար էթտիքճէ միւրուր,
Սաղ գալմամըզ գալպիմիզ' էտէր մէսրուր՝
Ամմա եինէ պու հադիգաթտա տուրուր
Ֆի 'ալէմտէ պու 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

Նէ զէման քի մէլէքսիմա պիր սապի,
Պիր տէրտ թըրփանընա օլուր'սա թապի',
Տէմի՞զ մի իզ սըզլանարագ, «Եա՛ Բապպի',
Նի՞չիւն պէօյլէ պու 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։»

Պիր պաքիրէ ի փաքիզէ, ճէմ'լէ,
Ուզրաչըր'քէն խայալաթ, էվհամ իլէ,
Գուրպան կէթաէ պիր գազա ի ղաֆիլէ՝
Տէմի՞զ մի իզ քի 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

Գուվվէթ վէ հիւան, տիրայէթտէ պի էմսալ
Պիր կէնճ տէվրան սիւրէր իքէն փիւր իգպալ
Պիր տէ ֆէլէք կէօնտէրսէ մէվճ ի 'ուզալ
Շայ' էթմի՞զ մի քի 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

Պէնի ատէմ, պու պինպիր 'իպրէթլէրտէն
Հիսսէլէր ա'լ, ֆէրայիզինի էօյրէ'ն,
Օլմասըն քի էճել եազլաչսըն պիրտէն
Վէ էօյրէթսին քի 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

Ձանի 'էօմրիւ ֆէնատան ֆէնա էթմէք,
Եա տօղրու եօլ, եա տա եանլըշտան կիթմէք,
Եա փէտէր'լէ գալմագ, եա տօնուզ կիւթմէք,
Րէյինտէ տիր· չիւն' 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

Էօյլէ իսէ էյի տիւչիւն եօլունու
Էյի ֆէհմ էթ հէմ սաղընը, սօլունու,
Միւրչիտ էլէ տօղրու ուզաթ գօլունու,
Սա՛փմա հադգտան, չիւն' 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

Խայր ա'մալտա տէվամ էյլէ հէր զէման,
Վէ Բապպանի վա'ղարա էթ սէն իման,
Րահմ էթմէլի տիկէրտէն Րահմէթ ուման,
Զիւն' տիւնեէվի պու 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

'Կէր պիր միւ՞մին 'էօմրիւ եաչայօր իսէն,
'Կէր տիլէր 'սէն սալինլէր իլէ հիսսէն',
'Կէր հիլմ իլէ Բապպա թէսլիմ իսէն սէն,
Զաթէն պիլիրսին 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

Ձանի 'էօմրտէ էպէտիյի գազանմագ
Զէմինիտէն սէմավիյէ ուզանմագ
Իման, իւմիտ, Մուհապպէթի գուչանմագ
Լազըմ, չիւնքի պու 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

Իմտի 'էօմրիւն ֆանիլիյին' ունութմա,
Ֆէնտին' պիգայա, ֆանիյէ մէյիալ թութմա,
Էպէտի նասիպին' պիր կիւնէ սաթմա,
Պիլէրէք քի պու 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

Սալթ պու չէյի իլութար իչիւն պագ, եինէ
Պախչ էտիլտի սանա պիր եէնի Սէնէ։
Իմտի վազֆ էթ անը Խալիդ էմրինէ,
Զարար' եօգ քի պու 'էօմրիւմիւզ ֆանի տիր։

ԳՐԻԳՈՐ Չ. ՅԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԷՐԻՃԷ

Պէյրութ գօլէճինտէ տինի թա'լիմ		39
Մէմալիքի էճնէպիյէտէ 1909 աէնէօսինին մէշհուր վագը'ալէրի		40
Տու'ա հաֆիասը		43
Հիւսէյին Հիլմի փաշա		43
Եիւքսէք եէրլէր	Լ. Չ. Լեոֆ	44
Խմին բհՊերլիյի	Մ. Մինոեան	46
Իղթիշաշ զէմանընտա նա'սըլ դուրթուլը տուզ	Թ. Սալտոնոզլեան	48
Ազատամարտաքի պիր պէնտե ճէվապ	Վ. Բրդան Երէնեան	49
Ընտրը ճէտիտ	Հ. Թէքէ գեղ	50

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸ
ՓԻՆՃԱՆՃԻԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ